

**BIULETYN
INFORMACYJNY**

Fundusze Europejskie w Polsce

Fundusze Europejskie na edukację

WYWIAD

Kształcenie zawodowe szansą dla polskiej gospodarki 2

FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA EDUKACJĘ

(Nie)Dostępna szkoła 5

Edukacja dla Jana 6

Wsparcie dla pielęgniarek i położnych 8

Edukacja dla gospodarki 10

Bezpieczna kolej 11

Latająca akademia przyszłości 12

Lekcje o funduszach rządzą w Polsce Wschodniej 14

Dobry start start-upów z Polski Wschodniej 16

Interreg dla uczniów i przedsiębiorców 18

Start-up Summer Camp 20

Punkty Informacyjne radzą 22

AKTUALNOŚCI

Doradcy w służbie energii 25

Zwiększyć świadomość społeczeństwa 26

W trosce o czyste powietrze 27

Bliżej ludzkich spraw 28

Jak pisać o funduszach 30

Laur dla dziennikarzy 32

Pomoc dla innowacyjnego biznesu 34

WARTO WIEDZIEĆ

Dowiedz się więcej o Funduszach Europejskich 36

Eurobarometr 38

RAPORT

Wsparcie dla edukacji 40

Fundusze Europejskie w Polsce Biuletyn wydawany przez Ministerstwo Rozwoju • Pl. Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, tel. +48 22 273 74 00, e-mail: biuletyn@mr.gov.pl – www.funduszeuropejskie.gov.pl

Kolegium redakcyjne: Magdalena Brzozowska-Werduch, Paulina Cichomska-Szpakowska, Paulina Grzybowska, Magdalena Jasińska, Paulina Kiewicz, Patrycja Loose, Anna Łempicka, Aleksandra Ratajczak, Aleksandra Reduch, Aneta Rudalska, Julian Smółka, Anna Szybalska-Idzik, Anna Tkocz, Barbara Toczyska, Magdalena Wiewiórka, Katarzyna Wypustek, Anna Wywigacz, Agata Żołnacz-Okoń

• **Realizacja:** Publikator Sp. z o.o., ul. Cieszyńska 3A, 15-425 Białystok • **Redakcja:** Mariusz Golak, Maciej Kolczyński, Katarzyna Masłowska, Beata Michalik, Marta Pancewicz • **Zdjęcie na okładce:** Fotolia • **Zdjęcia nieopisane:** archiwum MR, Shutterstock, Fotolia. **Szata graficzna biuletynu została stworzona zgodnie z zasadami dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.** • Publikacja współfinansowana jest ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Pomoc Techniczna 2014-2020 • Egzemplarz bezpłatny, ISSN 1899-783X, nakład 6 tys. egzemplarzy.

Szanowni Państwo,

Już Seneka głosił, że uczymy się nie dla szkoły, ale dla życia. Wiele z tej mądrości przetrwało do dziś. Dzisiejsza edukacja kierkuje dzieci i młodzież w stronę zawodów, które zagwarantują im w przyszłości pracę. Współczesna dydaktyka koncentruje się nie tylko na poznaniu, ale i umiejętnym zastosowaniu wiedzy w praktyce. I stąd nauka przedsiębiorczości, rozwijanie postaw proobywatelskich, a nawet świadomości i ekspresji kulturalnej, które pozwolą lepiej odnaleźć się w poszukiwaniu pracy.

Ciągły postęp technologiczny i napędzany nim rozwój gospodarczy powodują ogromne zapotrzebowanie na naukowców i pracowników branży technicznej. Dlatego Fundusze Europejskie stawiają w pierwszym rzędzie na dofinansowanie kształcenia kompetencji kluczowych czyli np. porozumiewania się w języku ojczystym i obcym, kompetencji matematycznych, informatycznych czy naukowo-technicznych.

Oczywiście edukacja to nie tylko dzieci, ale również inwestowanie w kursy i szkolenia dla osób dorosłych. Fundusze Europejskie dofinansowują staże, praktyki czy prace interwencyjne. Na kompleksowe wsparcie mogą liczyć też młodzi naukowcy, aby ich znakomite pomysły dodatkowo wspomagały rozwój konkurencyjnych firm.

O tym, jak to działa, świadczą liczby. Do tej pory we wszystkich programach podpisano już prawie 24 tys. umów dotyczących projektów edukacyjnych na kwotę ponad 208 mld złotych, z unijnym dofinansowaniem 131,5 mld złotych.

Jesień to czas, kiedy otwierają się drzwi szkół i uczelni. Wypoczęta po wakacjach młodzież wraca do nauki, a kadra pedagogiczna do pracy. To czas intensywnego wysiłku, który z roku na rok przynosi kolejne sukcesy. Z tej okazji życzę uczniom i ich nauczycielom nowych wyzwań i wytrwałości w ich osiągnięciu.

Miłej lektury!

Jadwiga Emilewicz
*Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Rozwoju*

WSPÓŁCZESNA DYDAK-
TYKA KONCENTRUJE SIĘ
NIE TYLKO NA POZNANIU,
ALE I UMIEJĘTNYM
ZASTOSOWANIU
WIEDZY W PRAKTYCE.

Kształcenie zawodowe szansą dla polskiej gospodarki?

Rozwój kapitału ludzkiego to jeden z kluczowych czynników rozwoju polskiej gospodarki. O tym, w jaki sposób przy wsparciu Funduszy Unijnych zadbać o kwalifikacje zawodowe i kształcenie pracowników, mówi Paweł Chorąży, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju.

Rozmawiała: **Katarzyna Wypustek**

Wiceminister Rozwoju Paweł Chorąży

POSTĘPUJĄCA AUTOMATYZACJA I ROZWÓJ NOWYCH TECHNOLOGII SPRAWIAJĄ, ŻE MUSIMY OBECNIE WIĘCEJ WYSIŁKU WŁOŻYĆ W UZUPEŁNIANIE KWALIFIKACJI CZY ZDOBYWANIE UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH.

Panie Ministrze – proszę nam powiedzieć, w jakim stanie jest polska gospodarka?

Międzynarodowe instytucje finansowe, agencje ratingowe podnoszą prognozy wzrostu PKB w Polsce. To potwierdzenie rosnącej siły polskiej gospodarki. Służą temu działania wskazane w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. To ponad 200 najważniejszych dla rozwoju Polski projektów. Większość z nich jest realizowana, inne opracowywane. Strategia wskazuje wyzwania, które stoją przed Polską. Jednym z nich jest rozwój kapitału ludzkiego, który wraz z postępującymi procesami demograficznymi i innymi wyzwaniami o charakterze globalnym, jest kluczowym czynnikiem uzyskania przewag konkurencyjnych w globalnej gospodarce.

No dobrze, ale co to dokładnie znaczy? Musimy mieć bardziej wykształcone społeczeństwo czy mieć go „więcej”?

Tak naprawdę i jedno, i drugie. Z jednej strony postępujące zmiany demograficzne powodują, że nie możemy już myśleć o rozwoju gospodarki w kategoriach płynnej zastępowalności pokoleniowej na rynku pracy – corocznie ubywa z tego rynku kilkaset tysięcy ludzi i trend ten jest w miarę stały. Z drugiej strony, mamy bardzo widoczne procesy migracyjne, które powodują, że rynek pracy przyciąga również

obywateli innych krajów, dla których Polska może stać się atrakcyjnym miejscem do nauki, pracy czy wypoczynku. Szacuje się, że w naszym kraju tymczasowo przebywa już ponad milion osób narodowości ukraińskiej. Ta liczba sukcesywnie rośnie, co z jednej strony jest wyzwaniem dla państwa, ale pozwala też na bieżąco uzupełniać braki kadrowe w gospodarce. Tzw. „brak rąk do pracy” w niektórych zawodach to zjawisko cykliczne, ale na tak skalę jak dziś – chyba jeszcze niespotykane.

No właśnie, czy to znaczy że Polacy nie chcą pracować w tych zawodach czy też nie mają odpowiednich umiejętności?

Niezupełnie. Rozwijająca się dynamicznie gospodarka potrzebuje różnych pracowników – nie tylko wysokiej klasy specjalistów czy managerów. To także fachowcy w dziedzinie przemysłu, wykwalifikowani pracownicy fizyczni czy technicy i pracownicy obsługujący maszyny, bez których żadna gospodarka nie mogłaby funkcjonować. Z pewnością jednak postępująca automatyzacja i rozwój nowych technologii sprawiają, że musimy obecnie więcej wysiłku włożyć w uzupełnianie kwalifikacji czy zdobywanie umiejętności praktycznych, które przydadzą się najbardziej naszemu obecnemu lub przyszłemu pracodawcy. Pod tym względem dużą rolę do odegrania mają szkoły i uczelnie. Dotychczasowi absolwenci mieli problemy ze znalezieniem pracy – zarówno ze względu na brak oczekiwanego od nich doświadczenia zawodowego, jak i umiejętności praktycznych, znajomości najnowszych rozwiązań technologicznych czy obsługi urządzeń i maszyn. Szkolnictwo zawodowe przez kilkanaście lat nie było modernizowane i w tym czasie świat gospodarki, którego

jednym z ważniejszych ogniw są firmy, zdążył rozwinąć się technologicznie i oczekuje od młodych ludzi bieżących umiejętności – a nie tylko wiedzy teoretycznej.

A jakie to powinny być umiejętności?

Możemy wśród nich wskazać przede wszystkim tzw. umiejętności uniwersalne czy też transferowalne – czyli takie, które możemy wykorzystać w różnych zawodach, branżach czy na różnych stanowiskach pracy. Jest to np. znajomość języków obcych, umiejętność sprawnej komunikacji, umiejętności analityczne, z zakresu przedsiębiorczości, umiejętności cyfrowe/komputerowe. Drugi rodzaj umiejętności to te stricte zawodowe - rozumiane jako zestaw wiedzy i możliwości jej praktycznego zastosowania dla realizacji określonych zadań w konkretnych branżach. Chodzi tu np. o obsługę konkretnych urządzeń (np. obrabiarek sterowanych cyfrowo, specjalistycznych urządzeń elektrycznych)

czy znajomość konkretnych aplikacji i programów komputerowych (księgowych, magazynowych, biurowych itp.).

No dobrze, ale gdzie możemy się ich nauczyć skoro szkoły tego nie oferują?

To oczywiście pewne uproszczenie. Nie wszystkie szkoły wymagają poprawy pod tym względem, część z nich już dziś pracuje nowymi metodami, nawiązuje współpracę z pracodawcami, organizuje staże i praktyki w nowoczesnych firmach czy zatrudnia wykładowców i nauczycieli zaangażowanych we współpracę ze światem gospodarczym. Jednak w wielu przypadkach tak nie jest i dlatego chcemy to zmienić. Umożliwiają nam to w dużym

**CZASEM ŻEBY OSIĄ-
GNAĆ WIĘCEJ, NIE TRZE-
BA BARDZO DUŻYCH
ZMIAN. WYSTARCZY
DOBRA ORGANIZACJA
ZAJĘĆ I WSPÓŁPRACA
Z PRACODAWCAMI.**

stopniu środki Europejskiego Funduszu Społecznego, które pozwalają zarówno na doinwestowanie szkół i placówek edukacyjnych w sprzęt niezbędny do kształcenia zawodowego (np. laboratoria, wyposażenie pracowni, zakup urządzeń), jak i wprowadzenie dodatkowych zajęć czy modyfikację obecnego sposobu nauczania. Czasem żeby osiągnąć więcej, nie trzeba bardzo dużych zmian. Wystarczy dobra organizacja zajęć i współpraca z pracodawcami – dobrze wykształcony młody człowiek to korzyść na rynku pracy dla wszystkich stron. Jednak duże projekty też mają swoje zalety, czego przykładem jest województwo podkarpackie, w którym z pomocą Programu Kapitał Ludzki udało się zrealizować projekt dla ponad 160 szkół zawodowych (w tym ponad 14 tys. uczniów), które znacznie wzmocniły swoją bazę dydaktyczną i praktyczne umiejętności uczniów. Dziś w Rzeszowie i okolicach funkcjonuje klaster lotniczy, w którym współpracujące firmy mogą sięgać po młodzież kończącą szkoły zawodowe, dysponującą znacznie bardziej nowoczesnymi umiejętnościami niż jeszcze kilka czy kilkanaście lat temu.

Czy w obecnej perspektywie finansowej też mamy na to środki? Co jeszcze możemy z nich sfinansować?

Mamy nawet większe fundusze. Do 2022 r. szkoły i placówki kształcenia zawodowego mają możliwość sięgnięcia po blisko 5 mld zł. Pieniądze te są przeznaczone głównie na wzmacnianie współpracy szkół z pracodawcami, zwiększanie nacisku na kształcenie umiejętności praktycznych, finansowanie staży i praktyk u pracodawców, modernizację treści oraz metod kształcenia i szkolenia zawodowego, monitorowanie rynku pracy pod kątem zapotrzebowania na określone zawody czy umożliwienie kształcenia w rzeczywistym środowisku pracy. Należy mieć na uwadze, że tylko w roku szkolnym 2015/2016 szkoły zawodowe opuściło 240 tys. absolwentów.

To ogromny potencjał, którego nie możemy zaprzepaścić. Dlatego chcemy zaoferować tym młodym ludziom szansę na uzyskanie wysokich kompetencji w polskiej szkole, a następnie znalezienie dobrej pracy tu w Polsce, tak aby nie musieli masowo wyjeżdżać w poszukiwaniu lepszych warunków życia.

A czy dla studentów też jest jakaś interesująca oferta? Wiele osób dopiero po studiach „zderza się” z rynkiem pracy i wtedy okazuje się że niewiele można im zaoferować.

Zgadza się. Szkoły wyższe, które mają dość dużą autonomię jeśli chodzi o tworzenie programów nauczania, też mają możliwość nawiązywania ścisłej współpracy z pracodawcami, w celu przygotowania i realizacji programów kształcenia. Największy nacisk jest położony na zdobywanie przez przyszłych absolwentów umiejętności praktycznych. Na wsparcie szkolnictwa wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy ze środków EFS przewidziano w PO WER ponad 4 mld zł. Działania te skoncentrowane są na zwiększaniu zaangażowania pracodawców w proces kształcenia (m.in. poprzez przygotowanie programów kształcenia i ich realizację), tworzeniu i realizacji programów kształcenia dopasowanych do potrzeb społeczno-gospodarczych oraz realizacji wysokiej jakości programów stażowych. Duży nacisk położono również na rozwój kompetencji w obszarach kluczowych dla gospodarki (np. poprzez certyfikowane szkolenia i zajęcia warsztatowe, wizyty studyjne u pracodawców). Jedną ze zmian, jakie proponuje się w założeniach do reformy szkolnictwa wyższego jest wprowadzenie dwóch ścieżek kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym, tj. obowiązkowe sześciomiesięczne praktyki zawodowe lub kształcenie w formie studiów dualnych.

Dziękuję bardzo i oczywiście życzę powodzenia w realizacji tych planów.

(Nie)Dostępna szkoła

Poznajmy Asię. Asia jest uczennicą szóstej klasy szkoły podstawowej, ale uczy się w domu. Porusza się na wózku inwalidzkim. Od czasu do czasu razem z mamą dziewczynka odwiedza szkołę, żeby spędzić czas z rówieśnikami. Taka wizyta to jednak wyzwanie, bo już na wejściu do szkoły pojawia się bariera – schody. Asia marzy, żeby uczyć się w szkole, razem z innymi dziećmi, rozmawiać i bawić się. Być w grupie. Marzenie może się spełnić dzięki standardom dostępności dla Funduszy Europejskich na lata 2014–2020.

Autor: **Katarzyna Wypustek**

Standardy to zbiór zasad i wskazówek, dzięki którym osoby z niepełnosprawnościami będą miały zapewniony równy dostęp do udziału w projektach unijnych i korzystania z efektów Funduszy Europejskich. Jednym z sześciu standardów jest standard edukacyjny, zgodnie z którym każda nowo wybudowana lub modernizowana ze środków europejskich placówka edukacyjna jest dostępna dla osób z niepełnosprawnościami.

Zobaczmy, jak zmieniła się szkoła Asi po tym, jak została zmodernizowana za pomocą środków europejskich. Zaczniemy od wejścia - schody to już nie problem, obok nich pojawił się specjalny podjazd, po którym Asia może swobodnie wjechać. Drzwi wejściowe również nie są już barierą, ich szerokość jest idealna i Asia bez problemu przejeżdża przez nie wózkiem. Takie drzwi są w całej szkole, klamki są bardzo proste w obsłudze, nie wymagają użycia dużej siły i są na odpowiedniej wysokości.

Nasza bohaterka samodzielnie porusza się po kłaskach i korytarzach. To wszystko dzięki odpowiednio dużej przestrzeni, która również przyjemnie wygląda. Ściany są pomalowane ciepłymi, stonowanymi barwami. W klasach znajdują się odpowiednie stoliki, do których Asia może swobodnie podjechać. Wszystkie

ławki i stoliki mają zaokrąglone narożniki, dzięki temu są bezpieczne, nie tylko dla osób z niepełnosprawnościami, ale i dla wszystkich dzieci. Korzystanie z biblioteki to sama przyjemność. Przekładki do książek są duże i widoczne. Wszystkie gabloty i półki są na odpowiedniej wysokości, co pozwala Asi i jej młodszym kolegom bezpiecznie i komfortowo sięgać po lektury. W bibliotece jest też lupa elektroniczna, niezbędna dla jej rówieśników, którzy są niedowidzący.

Szkoła to nie tylko korytarze i klasy, to również nauczyciele i atmosfera w niej panująca. Ważne jest, aby nauczyciele otrzymali odpowiednie wsparcie szkoleniowe, które pozwoli im na nauczanie i opiekę dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami. Nauczyciele poprzez swoją pracę powinni kształtować odpowiednie postawy i wartości – takie jak docenianie różnorodności czy równość wszystkich.

Tworzenie dostępnej przestrzeni jest ważne, bo każdy z nas kiedyś może zostać niepełnosprawnym i potrzebować odpowiedniego podjazdu czy tekstu zapisanego dużą czcionką. Dostępna przestrzeń nie jest tylko dla osób z niepełnosprawnościami, jest dla nas wszystkich – osoby starszej, która porusza się o lasce i niedowidzi, mamy z dzieckiem w wózku, małego Krzysia ze złamaną nogą.

Edukacja dla Jana

Kiedy opuszczamy szkolne mury, nasza aktywność edukacyjna bardzo szybko spada. Życie pokazuje, że powinniśmy myśleć o ciągłym podnoszeniu naszych kwalifikacji. Być może powoli traci na znaczeniu powiedzenie „Czego Jaś się nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał”?

Autor: **Maciej Kolczyński**

Współcześnie edukacja to nie tylko instytucje systemu oświaty i szkolnictwa wyższego. Od lat znaczenia nabiera pojęcie szkolenia i kształcenia przez całe życie. To odpowiedź m.in. na zmiany demograficzne, które powodują, że osoby aktywne na rynku pracy są coraz starsze. Innym problemem jest też zmniejszająca się liczba młodzieży w systemie edukacyjnym. Dlatego w obecnych czasach również wspomniany „Jan” musi stale dbać o swoje kwalifikacje. Na szczęście może skorzystać z projektów unijnych.

DLA AKTYWNYCH ZAWODOWO...

O konieczności ciągłego rozwoju wiedzą firmy, które od lat stawiają na szkolenia swoich pracowników. Obecnie w szkoleniach dla firm funkcjonuje tzw. **system popytowy**. Co to oznacza?

BAZA USŁUG ROZWOJOWYCH

Zawiera listę instytucji szkoleniowych, które mogą prowadzić szkolenia współfinansowane z UE oraz kontakty do innych podmiotów szkoleniowych, które mają doświadczenie i kompetencje do prowadzenia usług rozwojowych dla przedsiębiorców.

Więcej informacji na ten temat
www.inwestycjawkadry.pl

Jako przedsiębiorca decydujesz, czego potrzebują Twoi pracownicy, wybierasz instytucję szkoleniową i pozyskujesz pieniądze na sfinansowanie szkolenia. Z pomocą przychodzi baza, zawierająca ofertę firm szkoleniowych, stworzona przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości – tzw. Baza Usług Rozwojowych (BUR).

Innym elementem systemu popytowego jest Podmiotowy System Finansowania. Za jego pośrednictwem otrzymasz od instytucji szkoleniowej „ofertę na miarę” potrzeb szkoleniowych firmy. Możesz liczyć m.in. na refundację kosztów szkolenia lub tzw. bonus szkoleniowy¹. Najważniejszy warunek – instytucja oferująca wsparcie musi znajdować się w BUR.

¹ Za wyjątkiem województw mazowieckiego i pomorskiego, których programy regionalne nie przewidują takiej możliwości.

Ukończyłeś 30 lat?

Źródłem wsparcia będzie program regionalny realizowany w Twoim województwie.

Masz mniej niż 30 lat?

Po wsparcie sięgnij do programu Wiedza Edukacja Rozwój.
www.power.gov.pl

...I TYCH POSZUKUJĄCYCH

Brakuje ci doświadczenia, kwalifikacji lub na Twój zawód nie ma zapotrzebowania na rynku pracy? W takich sytuacjach również możesz liczyć na inne rozwiązania dofinansowane z funduszy unijnych. Jeśli wciąż szukasz pracy, warto skorzystać z pakietu działań szkoleniowych. Na podstawie analizy twojej sytuacji i indywidualnych predyspozycji opracowany zostanie indywidualny plan działania, który krok po kroku przyczyni się do poprawy Twojej sytuacji i znalezienia odpowiedniej dla Ciebie pracy. Jak to zrobić? Pierwsze kroki powinieneś skierować do swojego powiatowego urzędu pracy (jeśli jesteś zarejestrowanym bezrobotnym) lub odwiedzić stronę internetową właściwego wojewódzkiego urzędu pracy. Tam znajdziesz pomoc i najważniejsze informacje.

DLA WSZYSTKICH

Jeśli chcesz podnieść swoje kwalifikacje zawodowe, możesz zrobić to niezależnie od tego, czy aktualnie pracujesz, czy nie. W programach regionalnych znajdziesz możliwości uczestniczenia w szkoleniach dotyczących m.in. nauki języków obcych oraz kompetencji informatycznych, kursach kwalifikacyjnych i zawodowych oraz

wspierania funkcjonowania szkół dla dorosłych. Jeśli tylko spełniasz określone warunki (może to być np. wiek, wykształcenie, stan zdrowia lub miejsce zamieszkania), możesz zgłosić się do tych instytucji i skorzystać z ich oferty.

I DLA „WYBRANYCH”

Fundusze Europejskie oferują również możliwości realizacji szkoleń specjalistycznych, obejmujących określone dziedziny lub dedykowane wybranym grupom zawodowym (np. przedsiębiorcom, pracownikom administracji, kadrze naukowej, kadrze medycznej itp.). Za realizację konkursów na poszczególne typy szkoleń odpowiadają instytucje publiczne takie jak PARP, Ministerstwo Sprawiedliwości lub Spraw Wewnętrznych i Administracji, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

SZKOLENIA Z PARTNERSTWA PUBLICZNO-PRYWATNEGO (PPP) DLA MAŁYCH I ŚREDNICH FIRM ZE ŚRODKÓW PROGRAMU WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości organizuje konkursy, m.in. dla uczelni, jednostek naukowych i innych podmiotów prowadzących działalność szkoleniową. Mogą one otrzymać dofinansowanie na działania szkoleniowe i doradcze, dzięki którym mikro, mali i średni przedsiębiorcy oraz ich pracownicy dowiedzą się np.:

- jakie są zasady realizacji przedsięwzięć w formule PPP,
- jak przygotować ofertę do takich przedsięwzięć,
- jak wygląda proces negocjacji.

Wsparcie dla pielęgniarek i położnych

Ministerstwo Zdrowia zachęca młodzież do studiowania na kierunkach pielęgniarstwach i położniczych. Przy wsparciu Funduszy Europejskich przeznaczy na programy rozwojowe 90 mln złotych.

Ministerstwo Zdrowia

Zawody pielęgniarki i położnej nie cieszą się dużym zainteresowaniem wśród młodego pokolenia. Tymczasem mogą to być profesje przyszłości. W ciągu najbliższych kilkudziesięciu lat pielęgniarki i położne nie będą miały trudności ze znalezieniem pracy. Już teraz brakuje ich w polskiej ochronie zdrowia, a w przyszłości ten deficyt jeszcze się pogłębi.

WYMIANA POKOLEŃ

Przemiany demograficzne mają wyjątkowo duży wpływ na potrzeby zatrudnienia większej liczby pielęgniarek i położnych. Z jednej strony mamy ogólne statystyki. Społeczeństwo się starzeje, rośnie odsetek nie tylko osób po 65. roku życia, lecz także starszych - przyjmuje się, że po 2035 roku w Polsce będzie aż 2 574 000 seniorów po osiemdziesiątce. Zwiększa się także liczba urodzeń. Jest to spowodowane stabilną sytuacją na rynku pracy, wdrożeniem programu „Rodzina 500 plus” oraz tym, że na powiększenie rodziny decydują się osoby z wyżu demograficznego z przełomu lat 70. i 80.

Z drugiej strony przemiany te dotyczą także samego środowiska pielęgniarstwa-położniczego. Już teraz liczba pielęgniarek na 1000 mieszkańców w Polsce wynosi 5,4. To daje jeden z najniższych wskaźników w Europie. Wśród zarejestrowanych pielęgniarek

Programy Rozwojowe dla Studentów Pielęgniarstwa i Położnictwa

prawie połowa to osoby powyżej 50. roku życia (ok. 46,6%), zaś ok. 15% to osoby powyżej 60. roku życia. Podobnie sytuacja wygląda wśród zarejestrowanych położnych, gdzie ok. 43,7% to osoby powyżej 50. roku życia, natomiast ok. 14% to osoby powyżej 60. roku życia. Procesu starzenia się personelu niestety nie równoważy napływ nowych osób do zawodu. Według szacunków za 5 lat liczba pielęgniarek i położnych jeszcze się zmniejszy i może brakować nawet 60 tysięcy osób do pracy.

WARTO POMAGAĆ

Aby zapobiec niekorzystnym skutkom demograficzno-kadrowym, Ministerstwo Zdrowia wdraża programy rozwojowe dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa. Zainteresowanie młodych ludzi studiami na kierunku pielęgniarstwo i położnictwo jest jednym z działań zmierzających do odwrócenia trendu i zmiany sytuacji tej grupy personelu medycznego. Osoby, które zdecydują się studiować na tych kierunkach, będą mogły liczyć na uczelniany program

stypendialny. Po pierwszym roku nauki przez 4 semestry studenci otrzymują miesięcznie nawet 680 zł, a także wynagrodzenia za praktyki obowiązkowe i dodatkowe na oddziałach onkologii, kardiologii, psychiatrii, reumatologii, ortopedii, pediatrii, neonatologii, pulmonologii, a także na oddziałach geriatrycznych, w placówkach opieki długoterminowej i placówkach opieki paliatywno-hospicyjnej.

ZAJĘCIA DODATKOWE

Dzięki programom rozwojowym studenci będą mogli uczestniczyć także w zajęciach dodatkowych wykraczających poza standardowy program kształcenia. *Proponowane rozwiązania wprowadzają nową jakość, zwiększają efektywność dydaktyki poprzez zastosowanie interdyscyplinarnych narzędzi i lepiej dostosowują kształcenie do zmieniających się potrzeb społecznych* – tłumaczy Marika Wardecka z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

I tak np. na łódzkiej uczelni uczestnicy warsztatów e-learningowych lepiej poznają problemy zdrowotne związane z chorobami nowotworowymi i chorobami związanymi z wiekiem (zaburzeniami widzenia, osteoporozą). Nauczą się także, jak zapobiegać upadkom pacjentów i jak wesprzeć psychicznie rodziny zajmujące się leżącymi seniorami.

NIE TYLKO STUDENCI

Pielęgniarki i położne, które już pracują w zawodzie, również mogą korzystać ze środków europejskich. Program Wiedza Edukacja Rozwój pomaga im podnosić kompetencje i zdobywać nowe uprawnienia. Na bezpłatnych kursach podyplomowych nauczą się między innymi: ordynowania leków i wypisywania recept, przeprowadzania wywiadu i badania fizykalnego, wykonywania i interpretacji zapisu elektrokardiograficznego, wykonywania badania spirometrycznego, przeprowadzania

rehabilitacji osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi i pielęgniarstwa psychiatrycznego, opieki pielęgniarstwiej nad chorymi dorosłymi w leczeniu systemowym nowotworów i pielęgniarstwa onkologicznego, a także zdobędą kwalifikacje w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego. Kształcenie podyplomowe w ramach Programu prowadzi aż 27 podmiotów w całej Polsce. Na uczestnictwie w projektach zyskają również opiekunowie praktyk, którzy za ich prowadzenie otrzymają dodatkowe wynagrodzenie oraz wykładowcy, którzy będą mogli skorzystać ze szkoleń przeznaczonych dla kadr dydaktycznych uczelni.

CZAS ZMIAN

Ministerstwo Zdrowia liczy, że wdrażane programy wpłyną na decyzje podejmowane przez młode pokolenie, co w efekcie przełoży się na odwrócenie niekorzystnego trendu. *Wdrożenie programu rozwojowego przyczyni się do 25% wzrostu liczby absolwentów kierunku pielęgniarstwo (w stosunku do średniej liczby absolwentów z ostatnich 3 lat przed złożeniem wniosku o dofinansowanie) oraz osiągnięcia wskaźnika zatrudnienia absolwentów pielęgniarstwa na poziomie 30%* – prognozuje Marika Wardecka z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Dla rozważających studiowanie na tych kierunkach, dodatkową zaletą będzie również wsparcie na etapie wkraczania w dorosłość. Programy rozwojowe nie ograniczają się bowiem wyłącznie do edukacji. Część absolwentów po zakończeniu studiów zdobędzie zatrudnienie w zawodzie pielęgniarki lub położnej. Takie zobowiązania podmiotów leczniczych gwarantuje umowa partnerstwa.

Więcej informacji o unijnym wsparciu dla zdrowia znajdziesz na WWW.ZDROWIE.GOV.PL

EDUKACJA DLA GOSPODARKI

Poprawienie kompetencji osób zatrudnionych
– cel programów wspierających edukację w latach 2014-2020.

Jak kształcić, by poprawić sytuację pracowników
(znalezienie pracy i późniejszy rozwój)?

POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA:

- doskonalenie programów kształcenia na wszystkich etapach edukacji,
- lepsze warunki dydaktyczne w szkołach i uczelniach,
- poprawa jakości kadry,
- lepszy system zarządzania edukacją.

POWIĄZANIE SYSTEMU EDUKACJI Z POTRZEBAMI PRACODAWCÓW:

- rozwój współpracy szkół i uczelni z ich otoczeniem, zwłaszcza z pracodawcami,
- wzrost liczby absolwentów szkół zawodowych,
- wzrost liczby studentów na kierunkach istotnych dla gospodarki (np. nauki ścisłe, kierunki informatyczne i związane z nowymi technologiami).

LEPSZY DOSTĘP DO USŁUG EDUKACYJNYCH:

- wzrost szans edukacyjnych grup o trudniejszym „starcie”,
- zwiększenie odsetka dzieci (3-4 lat) korzystających z edukacji przedszkolnej.

Źródło: Ministerstwo Edukacji

1 348 822

studentów w Polsce w roku akademickim 2016/2017

Źródło: studenckamarka.pl

1 350 000

dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w roku 2016/2017

Źródło: MEN

Bezpieczna kolej

Bezpieczeństwo związane z ruchem kolejowym to jeden z najważniejszych celów edukacyjnych Programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Temat dotyczy zarówno dzieci, młodzieży, jak i dorosłych, a pomoc w poszerzaniu wiedzy na ten temat mają dwa realizowane aktualnie projekty: „Bezpieczny Przejazd” i „Kampania Kolejowe ABC”.

Autor: **Beata Michalik**

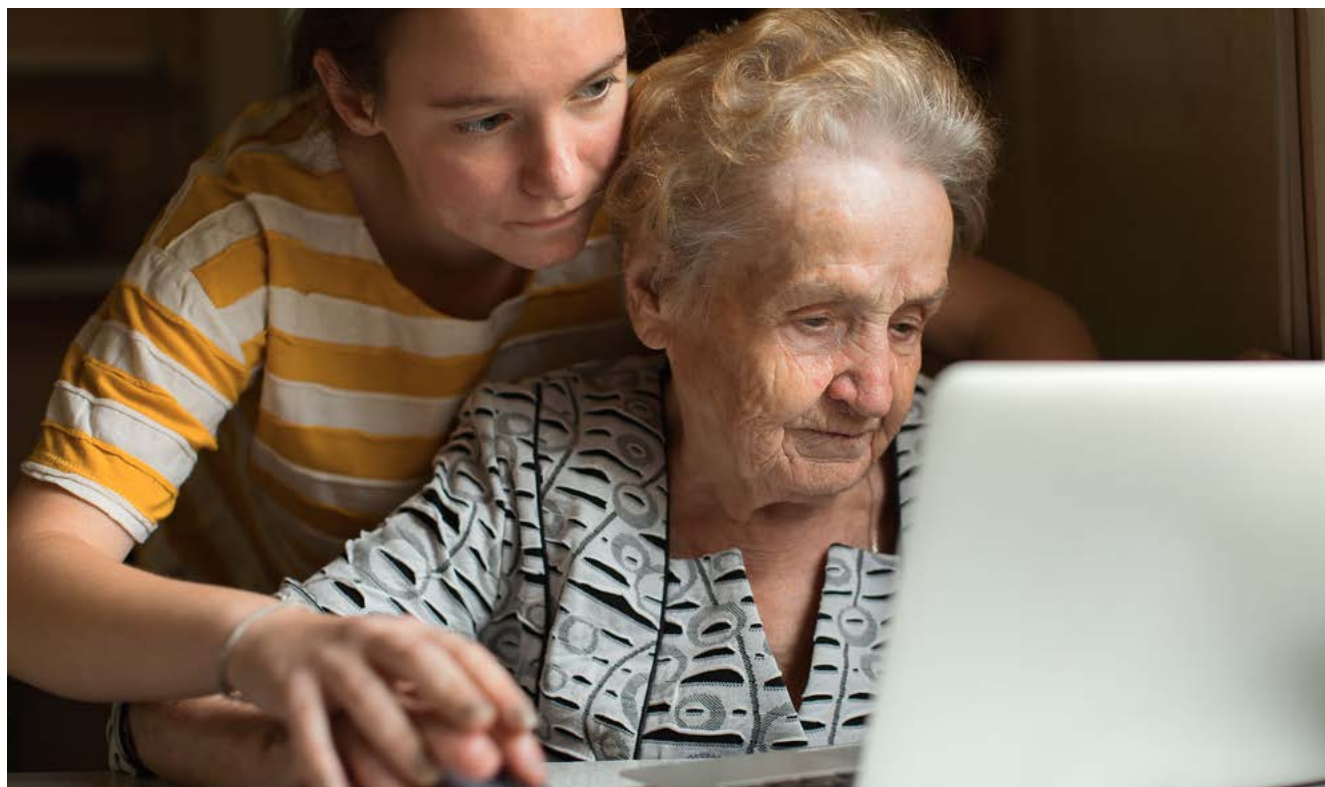
Odpowiednie zachowanie na przejazdach kolejowych, dworcach i peronach to umiejętność, która może uratować życie, dlatego nie warto jej bagatelizować. Kształtowanie bezpiecznych zachowań najlepiej zacząć od najmłodszych lat. Właśnie do dzieci i młodzieży z polskich szkół i przedszkoli przede wszystkim skierowana jest akcja „Kampania Kolejowe ABC”, realizowana przez Urząd Transportu Kolejowego. Projekt – na który przeznaczono kwotę 27,6 mln złotych (z czego ponad 23 mln to pieniądze z UE) – jest realizowany od 1 stycznia 2017 r., a jego zakończenie planowane jest na koniec 2020 r.

W ramach akcji założono przeprowadzenie informacyjno-edukacyjnej kampanii medialnej oraz zorganizowanie około 500 zajęć w przedszkolach i szkołach podstawowych w całej Polsce. „Kampania Kolejowe ABC” to wyjątkowe, interaktywne lekcje. – powiedział Ignacy Góra, prezes UTK. Dzięki nim uczymy odpowiedniego zachowania na przejazdach kolejowych, dworcach i w okolicy torów, czyli dbamy o bezpieczeństwo najmłodszych. Mam nadzieję, że zdobytej wiedzy z „Kolejowego ABC” nie zapomną jako dorośli. Dzięki ponad 20 milionom złotych unijnego dofinansowania uda nam się dotrzeć do tysięcy dzieci.

Wielu kierowców nie stosuje się do znaku STOP, który nakazuje bezwzględne zatrzymanie się przed skrzyżowaniem. Ignorują również czerwone światło

zakazujące wjazdu na tory. Zamierzeniem, prowadzonej od 2005 roku przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., kampanii społecznej „Bezpieczny przejazd”, jest podnoszenie świadomości Polaków o zagrożeniach wynikających z niezachowania szczególnej ostrożności na przejazdach i terenach kolejowych. Ważną częścią całorocznej kampanii są działania edukacyjne w przedszkolach i szkołach, konkursy oraz gry, symulacje wypadków, akcje prewencyjne na przejazdach kolejowo-drogowych, wykłady i konferencje skierowane do obecnych i przyszłych kierowców. Ponadto prowadzone są kampanie w telewizji, rozgłośniach radiowych, prasie oraz mediach społecznościowych.

– Także Unia Europejska doceniła nasze zaangażowanie na rzecz poprawy bezpieczeństwa. W kwietniu 2017 r. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. podpisały umowę o dofinansowanie projektu ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Całkowity koszt projektu to 36,8 mln zł, a dofinansowanie z Unii Europejskiej wyniesie 31,2 mln zł. Projekt realizowany będzie w latach 2017-2023. – powiedział Ireneusz Merchel, Prezes Zarządu PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. – Dzięki wsparciu unijnemu będzie możliwe przygotowanie działań na większą niż do tej pory skalę, dostosowanych do różnych grup wiekowych. Przełoży się to na podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa na obszarze kolejowym.

Latająca akademia przyszłości

Aleksander Kamiński powiedział kiedyś, że „harcerstwo jest organizacją nastawioną nie na „żądanie” od społeczeństwa, ale na „dawanie” społeczeństwu, służenie mu”. Autor „Kamieni na szaniec” na pewno byłby zadowolony, widząc działania świętokrzyskiego oddziału ZHP, który daje społeczeństwu wiedzę, jak korzystać z nowych technologii, komputerów i Internetu.

Autor: **Maciej Kolczyński**

Latająca Akademia Edukacji Cyfrowej, bo o niej mowa, zakłada pomoc 39 świętokrzyskim gminom w upowszechnieniu dostępu do nowoczesnych technologii. Mowa tu o umiejętności praktycznego, ale również bezpiecznego i świadomego wykorzystania komputera oraz Internetu.

Z KOMPUTEREM NA TY

Projekt dopiero się zaczyna, ale już wiadomo, że uczestnicy, oprócz poznania podstaw obsługi

komputera, nauczą się bardziej praktycznych, niemal codziennych czynności związanych z nowymi technologiami. Są to coraz bardziej powszechne zakupy online, czy korzystanie z mediów społecznościowych i komunikatorów. Uczestnicy nauczą się też, jak załatwiać sprawy urzędowe przez Internet. Poznają również arkana bankowości internetowej, zakładania firmy przez Internet oraz tworzenia w sieci własnych treści, np. w formie bloga lub strony www. Elementem działań szkoleniowych

Pełna oferta szkoleniowa w ramach projektu dostępna jest na stronie WWW.LATAJACA.PL

Szkolenie Liderów Cyfrowych

są również moduły dotyczące bezpieczeństwa i ochrona danych w Internecie.

ŁATWIEJSZY DOSTĘP DO SIECI

Co więcej? Utworzona zostanie sieć lokalnych punktów dostępu do Internetu. Punkty te pojawią się m.in. w gminnych bibliotekach, szkołach oraz urządach, w każdej z gmin objętych projektem. Projekt przewiduje również stworzenie ponadregionalnej sieci współpracy Liderów Cyfrowych, którzy prowadzą zajęcia dla mieszkańców, a także realizację działań informacyjno-promocyjnych.

Latająca Akademia uczy, jak korzystać z nowych technologii

BRAK SPRZĘTU TO JUŻ NIE PROBLEM

Harc mistrz
Tomasz Rejmer,
Komendant Chorągwi
Kieleckiej ZHP

*Pomysł na projekt
zwiększający kompetencje
cyfrowe społeczeństwa*

wywodzi się z wcześniejszego naszego projektu „Kompetencje ICT i innowacyjne”. Podczas prowadzonych w jego ramach zajęć dało się zaobserwować niewystarczające umiejętności w posługiwaniu się nowoczesnymi technologiami zwłaszcza wśród mieszkańców wsi i małych miast. Szczególnie wśród osób w średnim wieku i seniorów. Problemem w dzisiejszej Polsce nie jest brak sprzętu czy dostępu do Internetu, ale zbyt małe umiejętności cyfrowe. Spadek cen sprzętu i bogacenie się społeczeństwa powoduje, że w niemal każdym domu jest już komputer czy telefon mobilny. Niestety, nabywaniu nowoczesnych urządzeń nie towarzyszyła odpowiednia edukacja. Wynikiem tego stanu są np. problemy z obsługą poczty elektronicznej. Kiedy pojawiła się szansa na poprawę tego stanu rzeczy, skorzystaliśmy z niej. Nasz projekt ukierunkowany jest także na mobilność (Latająca Akademia). Dzięki wykorzystaniu w szkoleniach komputerów przenośnych i tabletów pokazujemy, że w każdej chwili i dowolnym miejscu można korzystać z dobrodziejstw nowoczesnych technologii.

Lekcje o Funduszach rządzą w Polsce Wschodniej!

Czy informacje na temat Funduszy Europejskich można przedstawić w ciekawy i angażujący sposób? Okazuje się, że tak! Lekcje dotyczące Funduszy Europejskich cieszą się coraz większym zainteresowaniem wśród młodzieży, która chętnie nie tylko pogłębia wiedzę, ale także uczestniczy w specjalnych konkursach, zaskakując przy tym kreatywnością.

Autor: **Anna Tkocz**

Spotykając się codziennie z charakterystycznym logiem z gwiazdkami, które dostrzec można wszędzie – począwszy od dworca autobusowego na muzeum skończywszy – młodzi ludzie często nie wiedzą, co tak naprawdę kryje się pod znakiem Funduszy Europejskich i jaki ma wpływ na ich życie. Tę świadomość wśród młodzieży stara się poszerzać Ministerstwo Rozwoju, organizując od kilku lat Lekcje o Funduszach Europejskich w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na terenie 5 województw Polski Wschodniej.

W pierwszych 3 edycjach *Lekcji o Funduszach Europejskich* wyjaśniono przede wszystkim to,

gdzie i jak środki są wykorzystywane. Uczniowie dowiedzieli się, że budowana infrastruktura transportowa, w tym nowe odcinki autostrad oraz nowoczesny tabor, w dużej mierze finansowane są z Funduszy Europejskich. Nauczyciele zwracali uwagę na powstające obiekty kultury (sale koncertowe, interaktywne muzea, centra nauki) i nauki (budynki dydaktyczne oraz laboratoria uczelni czy ośrodków badawczych), które otrzymały wsparcie z UE, a przez to zmieniły życie mieszkańców makroregionu. Na zajęciach rozmawiano także o możliwościach i korzyściach, jakie regionom dają nie tylko Fundusze Europejskie, ale i członkostwo w Unii Europejskiej. Lepszemu zrozumieniu tych złożonych

zagadnień posłużyły m.in. specjalnie przygotowane komiksy, które od razu zyskały uznanie uczniów.

Lekcje zainspirowały uczniów do tworzenia. Powstały liczne i, co warto podkreślić, nieobowiązkowe prace pisemne, prezentacje, wystawy plakatów, audycje radiowe, a nawet wiersze, które są dowodem na to, że dyskusja o Funduszach Europejskich wyzwala kreatywność. Dlatego w tegorocznej, czwartej edycji *Lekcji o Funduszach Europejskich* wzięto ten fakt mocno pod uwagę.

Czwarta Lekcja odbyła się pod hasłem *Przedsiębiorczość* i przybliżyła młodzieży pojęcie start-upu. Przewodniczką była komiksowa rówieśniczka – Matylda, która na swoim przykładzie zachęcała uczniów do tego, by w przyszłości próbowali przekuć wiedzę we własny, innowacyjny biznes. Oprócz standardowego przebiegu lekcji, młodzież mogła wziąć udział w specjalnie zorganizowanym konkursie – *Start-up na 5-tkę*, czyli symulacji ubiegania się o dofinansowanie z Programu Polska Wschodnia. Uczestnicy konkursu, w zespołach, musieli opracować uproszczoną wersję wniosku zgłoszeniowego do Platformy startowej, a następnie zaprezentować swój pomysł przed prawdziwym panelem ekspertów. Finał zorganizowano w Lublinie, w Platformie *Connect*. Wśród zwycięzców znalazły się pomysły na elektroniczną przymierzalnię *Wear Your App*, czy rozwiązania przyjazne środowisku – *Kosze na śmieci Sakubo*. Kreatywność oraz zaangażowanie, jakimi wykazali się uczestnicy konkursu, świadczą

Wszelkie informacje dotyczące poszczególnych edycji Lekcji o Funduszach Europejskich, w tym relacje z przeprowadzonych lekcji, dostępne są na stronie internetowej Programu Polska Wschodnia (w zakładce *Lekcja o Funduszach Europejskich*). Piąta edycja zaplanowana jest na wiosnę 2018 roku.

o ogromnym potencjale, który w niedalekiej przyszłości może zostać wykorzystany do tworzenia nowych, innowacyjnych projektów.

Lekcja o Funduszach Europejskich to także okazja dla nauczycieli i uczniów do oceny założeń i realizacji tak zaprojektowanych działań edukacyjnych Ministerstwa Rozwoju. Odsetek wypełnionych ankiet jest bardzo wysoki, ponad 90%, a wyniki zachęcają do kontynuowania Lekcji – 83% ocen bardzo dobrych i dobrych. Znakomita większość uczniów i nauczycieli deklaruje chęć wzięcia udziału w kolejnych lekcjach o Funduszach Europejskich (blisko 98%) i dobrze ocenia przygotowane materiały dydaktyczne, w szczególności komiks. Najważniejsza jest jednak rosnąca znajomość wspieranych z Funduszy inwestycji i możliwości powstających w makroregionie Polski Wschodniej.

O Platformach startowych można przeczytać na str. 16 biuletynu.

Lekcja
o Funduszach
Europejskich

4 edycje

2 414 lekcji

ponad
50 000
uczniów

5 województw

903 nauczycieli

Dobry start start-upów z Polski Wschodniej

Już 90 młodych przedsiębiorców uzyskało dotację z Programu Polska Wschodnia (POPW). Wybrano ich spośród ponad 200, którzy wcześniej przez blisko 10 miesięcy zdobywali wiedzę i umiejętności (tzw. inkubacja) w Platformach startowych. To nie jedyne efekty kończącego się właśnie pilotażu działania 1.1. *Platformy startowe dla nowych pomysłów POPW*.

Autor: **Anna Łempicka, Anna Tkocz**

Platformy startowe dla nowych pomysłów to pierwsze, zrealizowane na tak szeroką skalę, przedsięwzięcie w Polsce, dzięki któremu młodzi ludzie mogą wystartować z innowacyjnym biznesem typu start-up. Platformy startowe oferują im kompleksową

opiekę szkoleniową, doradczą, organizacyjną przed rozpoczęciem działalności, a najbardziej obiecującym – dotację inwestycyjną.

Startupowa Polska Wschodnia

- ▶ Hub of Talents
animator: Białostocki Park Naukowo-Technologiczny
- ▶ TechnoparkBiznesHub
animator: Kielecki Park Technologiczny
- ▶ Connect
animator: Lubelski Park Naukowo-Technologiczny
- ▶ pozostałe miejsca inkubacji pomysłów

CZYM JEST PLATFORMA STARTOWA?

Animatorami Platform startowych w Polsce Wschodniej są ośrodki innowacji, takie jak parki naukowo-technologiczne i inkubatory technologiczne. W pilotażu brały udział trzy: *TechnoparkBiznesHub* (Kielce), *Hub of Talents* (Białystok) i *Connect* (Lublin), wspierane przez ośrodki innowacji z pozostałych miast (zob. mapa).

Start-upy, które trafiają pod skrzydła Platformy startowej otrzymują kompleksowe wsparcie, zarówno w zakresie planowania, prowadzenia, jak i ulepszenia działalności. Mają one możliwość uzyskania pomocy przy opracowywaniu swojego produktu/usługi m.in. od strony technicznej. Uczą się także, w jaki sposób wprowadzić produkt/usługę na rynek.

Działalność Platform uzupełniają samorządy lokalne, oferując szereg udogodnień dla startupowców, którzy zdecydowali się prowadzić działalność na ich terenie (ulgi na przejazdy, miejsca dla dzieci w przedszkolach, zniżki na usługi itp.). Współdziałanie nauki,

biznesu i samorządów lokalnych na rzecz start-upów, inspirowane przez działalność Platform startowych, to tzw. ekosystem startupowy, którego powstanie i rozwój jest kolejnym z pozytywnych efektów realizacji pilotażu.

JAK WYSTARTOWAĆ?

Pierwszy etap to inkubacja start-upów – selekcja zgłoszonych do programu pomysłów na biznes, a później ich dopracowanie pod okiem ekspertów. Do Platform startowych napłynęło blisko 2,5 tys. zgłoszeń z kraju i z zagranicy. Spośród nich Platformy wybrały 210 najlepiej rokujących pomysłów, które następnie zostały objęte trwającym kilka miesięcy wsparciem eksperckim.

Dруги etap to rozwój działalności start-upu. Autorzy pomysłów na innowacyjny start-up, z modelem biznesowym, w tym produktem/usługą, wypracowanymi pod okiem ekspertów z Platformy startowej w pierwszym etapie, mogą ubiegać się o dotacje w Polskiej

PLATFORMY STARTOWE W 2018 ROKU:

- większy budżet i większa liczba Platform
- konkurs na wybór Platform startowych w I kwartale 2018 r.
- na przełomie 2018 i 2019 r. rekrutacja pomysłodawców, chcących założyć start-upy
- kilkaset milionów złotych na dofinansowanie ich pomysłów biznesowych

Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Bezzwrotną dotację w wysokości do 800 tys. zł można przeznaczyć na rozwój działalności, w tym na pierwszą sprzedaż.

SZANSA NA ROZWÓJ POLSKI WSCHODNIEJ

Najlepszymi ambasadorami Platform startowych są zespoły startupowe, które z sukcesem zakończyły inkubację i przekształciły innowacyjny pomysł w przedsiębiorstwo o znaczących perspektywach rozwoju. Spektrum innowacyjnych produktów i usług, na których młodzi przedsiębiorcy budują swoją rynkową ofertę jest szerokie: od aplikacji IT na potrzeby różnych branż (m.in. energetyka, edukacja, logistyka) i gier komputerowych, przez rozwiązania z zakresu automatyki i robotyki, biotechnologii, ekomobilności, po maszyny rolnicze czy innowacyjne kosmetyki. Dzięki temu powstają szanse na wykreowanie rozpoznawalnych na całym świecie marek z Polski, a w dalszej perspektywie na rozwój gospodarczy makroregionu Polski Wschodniej.

Zobacz także relację ze Start-up Summer Camp, Ryn 2017: str. 20-21

PILOTAŻ PLATFORM STARTOWYCH W LICZBACH

- 15 miesięcy trwania pilotażu
- 5 województw Polski Wschodniej
- blisko 2,5 tys. zgłoszonych do pilotażu pomysłów
- 210 innowacyjnych pomysłów objętych programem inkubacji
- do 800 tys. zł dotacji na rozwój działalności
- całkowity budżet dotacji: 70 mln zł

Interreg dla uczniów i przedsiębiorców

Programy Interreg ułatwiają beneficjentom realizację projektów z różnych dziedzin. Jedną z nich jest edukacja. Dzięki temu partnerzy z krajów uczestniczących w danych programie mogą wspólnie realizować inicjatywy wspierające m.in. kształcenie dzieci i młodzieży. Z oferty szkoleń i warsztatów w ramach projektów skorzystają także przedsiębiorcy.

Autor: **Aleksandra Reduch, Paulina Cichomska-Szpakowska**

WSPÓŁPRACA SZKÓŁ PONAD GRANICAMI

Działania edukacyjne podejmowane w projektach powinny stanowić odpowiedź na potrzeby danego pogranicza i regionu. Projekty są realizowane wspólnie przez instytucje z obydwu stron granicy. Np. przedsięwzięcie „Orientacja zawodowa bez granic” (program Polska-Saksonia) prowadzą Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego i ABS Robur GmbH – niemiecka organizacja wspierająca podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Biorą w nim udział uczniowie

polskich i niemieckich gimnazjów. Oprócz zajęć językowych i tych służących lepszemu poznaniu kultury drugiego kraju, odbywają się warsztaty, dzięki którym uczniowie poznają tajniki różnych zawodów. Ten praktyczny element oraz możliwość spotkania z pracodawcami może ułatwić uczniom wybranie ścieżki kariery w przyszłości.

DOSKONALENIE W WYBRANYM ZAKRESIE

Projekty mogą być skierowane do uczniów różnych poziomów kształcenia, ale także do pracowników konkretnych branż. „Carpathia education” (program Polska-Słowacja) oferuje szkolenia dla studentów kierunków turystycznych i uczniów szkół hotelarskich z regionu Karpat oraz pracowników branży turystycznej. Ich celem jest poprawa poziomu świadczonych usług turystycznych po obu stronach granicy. Szkolenia będą dotyczyły m.in.: zarządzania obiektem hotelarskim, rozwiązań proekologicznych w hotelarstwie, trendu slow tourism.

Odbędą się także transgraniczne targi edukacji i pracy, a studenci uczelni turystycznych pogranicza zostaną skierowani na praktyki (do pracy z klientem zagranicznym) oraz wezmą udział w wyjeździe studyjnym do Szwajcarii. Będą uczestniczyć

Fabryka Mebli Na Żywo podczas targów Drema w Poznaniu.

w zajęciach prowadzonych w Instytucie Turystyki HES-SO Valais oraz zapoznają się z funkcjonowaniem szwajcarskiego obiektu turystycznego. Dzięki temu pracodawcy zyskują dostęp do profesjonalnie przygotowanej do pracy kadry.

Z kolei w programie Czecho-Polska realizowany jest projekt „Transgraniczne kształcenie studentów kierunków medycznych”. Studenci Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze wraz ze studentami oraz uczniami Wyższej i Średniej Szkoły Medycznej z Trutnova (Czechy) mogą skorzystać z warsztatów, których celem jest podniesienie ich kompetencji zawodowych. Studenci dzielą się innowacyjnymi metodami pracy oraz odbywają szkolenia językowe.

PLATFORMY E-LEARNINGOWE

W programie Południowy Bałtyk realizowany jest projekt umożliwiający wymianę dobrych praktyk i rozwiązań w zakresie nowych technologii morskich, biotechnologii, turystyki morskiej. Treści opracowane przez międzynarodowe zespoły naukowców i praktyków będą udostępniane za pomocą internetowej platformy szkoleniowej.

„Rozwój błękitnej gospodarki poprzez kursy e-learningowe wykorzystujące produkty badawczo-rozwojowe i mobilność wirtualną – FOCUS” zakłada również e-mentoring dla celów szkolenia nauczycieli z ww. dziedzin. Celem projektu jest także ułatwienie współpracy pomiędzy instytucjami B&R a przedsiębiorcami działającymi w sektorze morskim, turystyce oraz studentami szukającymi pracy w tych dziedzinach.

WSPÓŁPRACA EDUKACJI Z BIZNESEM

Małe i średnie przedsiębiorstwa działające w przemyśle meblowym mogą skorzystać z usług oferowanych w ramach projektu BaltSe@nioR (program Region

WSPARCIE Z PROGRAMÓW INTERREG:

Projekty edukacyjne i szkoleniowe

- Polska-Słowacja
- Czecho-Polska
- Polska-Saksonia
- Brandenburgia-Polska
- Meklemburgia-Pomorze Przednie-
-Brandenburgia-Polska
- Południowy Bałtyk

Współpraca nauki i przedsiębiorców

- Europa Środkowa
- Region Morza Bałtyckiego

Morza Bałtyckiego). Liderem projektu jest Wydział Technologii Drewna Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, który współpracuje z partnerami z Niemiec, Finlandii, Danii, Estonii, Litwy, Łotwy, Norwegii i Szwecji. Celem jest wsparcie firm w produkcji innowacyjnych produktów zwiększających komfort i bezpieczeństwo seniorów. Dzięki projektowi spółki meblarskie w regionie Morza Bałtyckiego zyskują inspiracje i zdobędą nowe kompetencje. Poznają m.in. narzędzia oparte na technologiach informatycznych i telekomunikacyjnych, aplikacje i bazy danych o innowacyjnym charakterze. Projekt pozwolił także na sfinansowanie „Fabryki Mebli na Żywo” - wydarzenia w ramach Międzynarodowych Targów Maszyn i Narzędzi dla Przemysłu Drzewnego i Meblarskiego Drema, które odbywały się we wrześniu br. w Poznaniu. „Fabryka” miała na celu zachęcenie projektantów i przedsiębiorstw do tworzenia mebli podnoszących komfort i bezpieczeństwo życia osób starszych.

Więcej informacji o programach Interreg na stronie WWW.EWT.GOV.PL

Start-up Summer Camp

– Ryn, 25-26 sierpnia 2017

Start-up Summer Camp to spotkanie podsumowujące pilotaż działania Platformy startowe dla nowych pomysłów, zrealizowany w Programie Polska Wschodnia. Przedstawiciele startupów wspieranych w ramach Platform startowych mieli niepowtarzalną okazję spotkać się w jednym miejscu. Czekają na nich inspirujące prelekcje i warsztaty – wszystko w nieformalnej i przyjaznej atmosferze błoni mazurskiego Zamku Ryn.

MINISTER ADAM HAMRYSZCZAK: Dzięki działaniu Platformy startowe dla nowych pomysłów udało się uruchomić potencjał kreatywności i przedsiębiorczości wśród młodych ludzi.

ŚCIEŻKI TEMATYCZNE:

Inspiracja – sesje warsztatowe i wystąpienia w formie TED, dotyczące ekspansji na zachodnie i wschodnie rynki oraz współpracy startupów z dużymi przedsiębiorstwami.

Rozwój – wystąpienia praktyków nt. relacji inwestorskich, scoutingu, crowdfundingu, aspektów prawnych dotyczących podpisywania umów inwestorskich, a także porządna dawka emocji.

Edukacja – praktycy biznesu opowiadali o budowaniu zespołu oraz modeli biznesowych, dzielili się wiedzą dotyczącą wystąpień publicznych oraz przedstawiali nowoczesne formy marketingu.

blisko **250** uczestników,
72 start-upy, **40** inspirujących
prelegentów, **3** równoległe ścieżki
tematyczne, pierwsze w Polsce,
organizowane na tak dużą skalę
spotkanie startupów z jednego projektu
inkubacyjnego

Spotkanie zostało zorganizowane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości przy współpracy z Ministerstwem Rozwoju. Partnerami medialnymi wydarzenia byli Polskie Radio oraz Grupa Polska Press. Kolejna edycja Start-up Summer Camp już za rok!

Głównym prelegentem spotkania był **JONATHAN MACDONALD**, uznany w świecie, profesjonalny mówca, doradca, założyciel i właściciel Thought Expansion Network. W Rynie stawili się również szefowie najlepszych polskich i zagranicznych startupów, przedstawiciele korporacji, eksperci oraz praktycy biznesu.

Edukacja czy kształcenie zawodowe

– jak podnieść swoje kwalifikacje z Funduszami Europejskimi?

? Niedawno skończyłem szkołę i poszukuję pracy. Niestety nie posiadam kwalifikacji w konkretnym zawodzie i słabo znam język angielski. Dużo się mówi o szkoleniach z Funduszy Europejskich dla osób młodych. W jaki sposób mogę z nich skorzystać?

Osoby młode mają do wyboru wielu możliwości i projektów z Funduszy Europejskich. Dotyczą one kształcenia kompetencji kluczowych np. nauki języków, kursów informatycznych czy naukowo-technicznych. Ale to nie wszystko. Młodzi mogą także szkolić swoje umiejętności społeczne: uczyć się przedsiębiorczości czy rozwijać świadomość i ekspresję kulturalną. To wszystko pozwoli im szybciej znaleźć pracę.

O konkretne oferty wsparcia można spytać w Powiatowym Urzędzie Pracy. Są tam dostępne informacje z danymi instytucji organizującymi bezpłatne szkolenia z Programu Wiedza Edukacja Rozwój. Aktualności i listy organizacji szkoleniowych można też śledzić na portalu programu www.power.gov.pl.

Program wspiera nie tylko młodzież. Oferuje również zwrotne formy pomocy na kursy, szkolenia i studia podyplomowe w Polsce i za granicą. Przykładem jest projekt „Pożyczki na kształcenie”. Daje ona szansę na nieoprocentowaną pożyczkę do 100 tys. PLN, która może zostać częściowo umorzona (anulowanie ostatnich rat). Informacji na ten temat należy szukać na stronie www.inwestujwrozwoj.pl. Tam też można składać wnioski on-line.

W doksztalcaniu pomagają też programy regionalne, które dofinansowują np. naukę języka angielskiego i umiejętności informatycznych, a także kształcenie i doskonalenie zawodowe osób dorosłych. Szczegółowe informacje, a także listy instytucji, które organizują bezpłatne szkolenia znaleźć można w serwisach RPO każdego województwa oraz na stronie www.funduszeuropejskie.gov.pl.

Ludzie młodzi w szczególnie trudnej sytuacji mogą szukać pomocy również w innych organizacjach m.in. w Ochotniczych Hufcach Pracy, które też mają pieniądze z FE na te cele.

? Jestem absolwentką uczelni wyższej. Chciałabym dalej się kształcić i pogłębiać swoje doświadczenie naukowe. Czy mogłabym liczyć na jakieś wsparcie ze strony Unii Europejskiej? Myślałam o studiach doktoranckich bądź zagranicznym stypendium.

Absolwenci wyższych uczelni, którzy chcą kontynuować edukację bądź zdecydowali się na karierę naukową, jak najbardziej mogą skorzystać z pomocy z Funduszy Europejskich. Unia stawia na rozwój nauki i objęła swoim patronatem te najbardziej ambitne i utalentowane osoby. Osoby zainteresowane ukończeniem studiów podyplomowych z dofinansowaniem z FE powinni zgłaszać się bezpośrednio do uczelni i wydziałów, na których chcieliby rozpocząć studia, a także do Urzędów Pracy. Dysponują one listą organizatorów bezpłatnych studiów dla osób nieaktywnych zawodowo.

Konsultanci Centralnego Punktu Informacyjnego przy ulicy Żurawiej 3/5 w Warszawie

Poszukujący finansowania na studia doktoranckie otrzymają informacje na ten temat na uczelniach, na których chcieliby rozpocząć przewód doktorski. To uczelnie bowiem biorą udział w konkursach na dofinansowanie tego rodzaju studiów z programu PO WER. Listę uczelni, które zostały zakwalifikowane, znaleźć można w wynikach naborów na stronie programu **www.power.gov.pl**.

Ze wsparcia finansowego UE mogą skorzystać również naukowcy. Programy Wiedza Edukacja Rozwój oraz Inteligentny Rozwój pomagają naukowcom w każdym wieku i na każdym etapie kariery. Mogą oni ubiegać się o nagrody, stypendia, subsydia oraz staże, niezależnie od uprawianej dziedziny nauki. Możliwości wsparcia są dostępne zarówno na uczelniach czy w instytutach naukowych, jak i za pośrednictwem Fundacji na rzecz Nauki Polskiej oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Więcej na

stronach: **www.power.gov.pl**; **www.poir.gov.pl**; **www.fnp.org.pl** oraz **www.ncbr.gov.pl**.

? **Chciałbym rozwijać się zawodowo lub rozpocząć pracę w zupełnie innym zawodzie. Słyszałem, że można ukończyć jakieś kursy certyfikujące finansowane przez UE. Gdzie mógłbym zwrócić się w tej sprawie?**

Unia Europejska, zauważając zmiany i potrzeby rynku pracy, pomaga osobom pragnącym dokształcać się lub planującym zmianę zawodu. W zależności od wieku wspierane one są z różnych unijnych programów.

W ofercie RPO każdego województwa znajduje się oferta szkoleniowa dla wszystkich osób dorosłych pragnących podnosić swoje kwalifikacje (w tym pracujących). Instytucje szkoleniowe, które organizują bezpłatne szkolenia informatyczne

PUNKTY INFORMACYJNE FUNDUSZY EUROPEJSKICH

W Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich (PIFE) możesz uzyskać bezpłatne informacje o możliwości uzyskania dofinansowania z UE. Obecnie w sieci PIFE funkcjonuje ponad 70 punktów w całym kraju.

Z konsultacji możesz skorzystać:

- bezpośrednio w punkcie
- telefonicznie
- e-mailowo
- na specjalnych wyjazdowych dyżurach, czyli tzw. Mobilnych Punktach Informacyjnych.

Konsultanci:

- pomogą ustalić, czy dany pomysł ma szansę na uzyskanie dofinansowania
- poinformują o warunkach i procedurach przyznania dofinansowania
- pomogą w przygotowaniu projektu
- zaoferują Ci konsultacje podczas realizacji projektu i wsparcie w rozliczeniu go.

Punkty Informacyjne organizują także tematyczne spotkania informacyjne i szkolenia.

czy językowe oraz kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe, można znaleźć bezpośrednio na stronach serwisów wojewódzkich RPO oraz na stronie: **www.funduszeuropejskie.gov.pl**.

Osoby pracujące mają także możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji z FE za pośrednictwem swoich pracodawców. W Bazie Usług Rozwojowych znaleźć mogą oni bogatą ofertę różnych form kształcenia. Są tu nawet studia podyplomowe, o których finansowanie może wystąpić pracodawca dla swojego pracownika. Więcej informacji szukać można w serwisie **www.uslugirozwojowe.parp.gov.pl**. Baza ta nie obejmuje województw pomorskiego i mazowieckiego – tutaj pracodawca może ubiegać się o dofinansowanie ze środków krajowych z Krajowego Funduszu Szkoleniowego (**www.psz.praca.gov.pl**).

Na różne formy kształcenia, kursy i szkolenia oraz studia podyplomowe istnieje również możliwość zaciągnięcia nieoprocentowanej „Pożyczki na kształcenie”. Szczegóły na stronie: **www.inwestujwrozwoj.pl**.

Warto wiedzieć, że istnieją także inne konkursy branżowe podnoszące kwalifikacje konkretnych grup zawodowych, takich jak administracja publiczna, sądownictwo, nauczyciele czy służba zdrowia. W zależności od potrzeb dla tych szczególnych zawodów przewidziano szereg szkoleń, kursów specjalistycznych, a nawet finansowanie studiów podyplomowych. Więcej w serwisie: **www.funduszeuropejskie.gov.pl**.

Zapraszamy do skorzystania z bezpłatnych usług Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich zlokalizowanych w całej Polsce – konsultanci odpowiedzą na pytania związane z dofinansowaniem edukacji czy kształcenia ze środków Unii Europejskiej. Lista punktów znajduje się na portalu **WWW.FUNDUSZEEUROPEJSKIE.GOV.PL** w zakładce „Punkty Informacyjne”

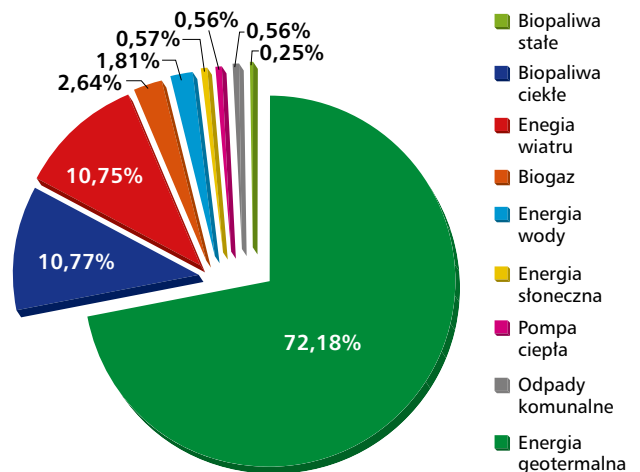
Doradcy w służbie energii

Promowanie gospodarki niskoemisyjnej, szkolenie kandydatów na doradców energetycznych, wsparcie inwestycji w zakresie wykorzystania OZE – to tylko wybrane działania, które są realizowane w ramach projektu doradztwa energetycznego. Jego budżet wynosi prawie 129 mln zł, a beneficjentem jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Autor: **Mariusz Golak**

Europejski pakiet klimatyczno-energetyczny zakłada, że do 2020 roku w krajach Unii Europejskiej o 20 proc. zwiększą się wskaźniki efektywności energetycznej. Działania zmierzające do zbudowania gospodarki niskoemisyjnej wspiera projekt doradztwa energetycznego finansowany z Programu Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 (*Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE*). Ma być on realizowany do końca 2023 roku. W ramach projektu budowana jest ogólnopolska sieć profesjonalnych doradców energetycznych. Ich zadaniem jest nieodpłatne wsparcie podmiotów w przygotowaniu i wdrażaniu inwestycji w zakresie efektywności energetycznej (EE) i OZE, wsparcie gmin w przygotowaniu i wdrażaniu PGN/SEAP (Plan Gospodarki Niskoemisyjnej/Sustainable Energy Action Plan), a także zwiększenie świadomości w zakresie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej. Poprzez sieć partnerów projektu — wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Urząd Marszałkowski w Lublinie – doradcy działają w każdym z 16 województw. Z ich wiedzy i doświadczenia mogą korzystać zarówno osoby fizyczne, jak i przedsiębiorstwa, a także podmioty publiczne, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.

Wsparcie udzielane przez doradców energetycznych może przybierać różne formy. Służą oni bezpłatną

Struktura pozyskania energii pierwotnej ze źródeł odnawialnych w Polsce w 2015 roku.

pomocą podczas przygotowywania i wdrażania inwestycji proekologicznych. Wskazują również dostępne na rynku źródła finansowania, a także przygotowują specjalistów z dziedziny energetyki na potrzeby poszczególnych gmin. Dużą rolę odgrywają także prowadzone przez nich szkolenia i działania informacyjno-edukacyjne, które budują społeczną świadomość odnośnie korzyści, jakie daje gospodarka niskoemisyjna. A tych jest naprawdę wiele, poczynając od zmniejszenia emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza, poprzez ograniczenie wydatków na energię na poziomie pojedynczych użytkowników i oszczędność gminnych budżetów, po tworzenie nowych miejsc pracy i budowanie bardziej konkurencyjnych przedsiębiorstw.

Zwiększyć świadomość społeczeństwa

Postęp zmian klimatycznych od lat budzi zainteresowanie nie tylko ze względu na wpływ, jaki na klimat mamy my sami – korzystający z prądu i ogrzewania, produktów przemysłowych i żywności, wytwarzający odpady, ale również z uwagi na konsekwencje zmian klimatu np. ekstremalne stany pogody. Podstawą wszelkich działań zmierzających ku jak najlepszej adaptacji do skutków zmian klimatycznych jest wzrost świadomości społeczeństwa.

Autor: **Beata Michalik**

Wciąż niewiele wiemy o tym, jak zmieniający się klimat wpływa na nasze życie. Sposobem na zwiększenie świadomości społeczeństwa w tej dziedzinie może być zbudowanie bazy wiedzy, zawierającej sprawdzone informacje, a także pomysły na to, jak je odpowiednio wykorzystać. Opracowaniem takiej bazy zajmie się Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Projekt „Baza wiedzy o zmianach klimatu i adaptacji do ich skutków oraz kanałów jej upowszechniania w kontekście zwiększenia odporności gospodarki, środowiska i społeczeństwa na zmiany klimatu oraz przeciwdziałania i minimalizowania skutków nadzwyczajnych zagrożeń”, realizowany z Programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 ma wartość 20 milionów złotych, z czego 17 milionów złotych to dofinansowanie z Unii Europejskiej. Realizację przedsięwzięcia przewidziano na lata 2017-2021.

Głównym celem projektu jest pozyskanie i dostarczenie wiedzy w zakresie zmian klimatu oraz oceny ich skutków, niezbędnej do poprawy skuteczności oraz efektywności decyzji i działań adaptacyjnych w sektorach oraz obszarach wrażliwych na zmiany klimatu. Aby zrealizować ten cel, zaplanowano szereg

działań, w tym m. in. wykonanie badań, których wyniki pozwolą określić wymiar skutków zmian klimatycznych, utworzenie specjalnej platformy informacyjnej umożliwiającej upowszechnianie wiedzy, przeszkolenie grupy docelowej w zakresie zawartości i sposobów wykorzystania zasobów bazy wiedzy.

Projekt ma zasięg ogólnopolski, a w założeniu jego adresatami mają być przede wszystkim decydenci różnych szczebli, którzy podejmują decyzje o wyborze i realizacji działań adaptacyjnych związanych ze skutkami zmian klimatu. Efektem projektu ma być piętnaście różnego rodzaju opracowań (ekspertyzy, oceny, analizy, koncepcje i studia), a zasięg planowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych i informacyjnych wyniesie co najmniej 100 tys. osób.

Warto też pamiętać, że projekt jest zgodny z celami planów i strategii krajowych i europejskich w zakresie zagadnień klimatycznych, w tym między innymi Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 (SPA 2020) oraz Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020.

W trosce o czyste powietrze

Jedną z głównych przyczyn zanieczyszczenia powietrza w wielu miastach Polski jest tzw. niska emisja. Jej źródłem są przede wszystkim pyły i szkodliwe gazy pochodzące z lokalnych kotłowni węglowych i spaliny komunikacyjne.

Autor: **Katarzyna Masłowska**

Szczególnym zagrożeniem są zanieczyszczenia pochodzące z domowych pieców grzewczych, w których spala się najczęściej węgiel o niskich parametrach grzewczych. W połączeniu ze spalinami komunikacyjnymi zanieczyszczenia te tworzą smog, który zwiększa zachorowalność oraz śmiertelność związaną z chorobami układu krążenia i oddychania. Zgodnie z treścią Raportu Europejskiej Agencji Środowiska średnia roczna ilość pyłów zawieszonych PM10 wyrzucanych do powietrza nie powinna wynieść więcej niż $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Niestety w większości polskich miast wartość jest już przekroczone. W przypadku pyłów PM2,5 również nie jest dobrze, zwłaszcza w dużych miastach na Śląsku czy w Małopolsce. Dlatego redukcja niskiej emisji, i w efekcie poprawa jakości powietrza, jest jednym z ważniejszych obszarów tematycznych Programu Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.

W I osi priorytetowej POIiŚ „Zmniejszenie emisyjności gospodarki” na wsparcie finansowe mogą liczyć projekty, które bezpośrednio i pośrednio przyczyniają się do obniżenia poziomu niskiej emisji. Celem podjętych działań jest znaczne zmniejszenie stężenia szkodliwych dla zdrowia i życia ludzi substancji znajdujących się w powietrzu (przede wszystkim pyłów zawieszonych PM2,5 i PM10). Stąd zakres projektów powinien wynikać z opracowanych przez gminy planów gospodarki niskoemisyjnej i odpowiadać potrzebom konkretnego rejonu.

Zmniejszenie niskiej emisji będzie można osiągnąć poprzez dofinansowanie projektów polegających na głębokiej kompleksowej modernizacji energetycznej budynków wielorodzinnych (poddziałanie 1.3.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym). Na dotację mogą też liczyć miasta i gminy, których projekty będą zakładały budowę lub przebudowę sieci przesyłu ciepła i chłodu do istniejących odbiorców (działanie 1.5 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu), wykorzystywanie wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej, budowie sieci ciepłowniczych w celu podłączenia nowych lub przyszłych odbiorców (działanie 1.6 Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe). Działania na rzecz ograniczenia niskiej emisji realizowane są także w ramach dedykowanego specjalnie województwu śląskiemu działania 1.7 Kompleksowa likwidacja niskiej emisji na terenie województwa śląskiego.

Blżej ludzkich spraw

„Blżej Funduszy Europejskich”, to cykl spotkań organizowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ich uczestnicy otrzymują tu pełny obraz, jak ważne jest pomaganie osobom zagrożonym wykluczeniem. Konkretnie przykłady dają im impuls do dalszego działania. Konferencja inauguracyjna odbyła się we wrześniu w Warszawie. Kolejne odbędą się we wszystkich regionach do końca przyszłego roku.

Autor: **Julian Smółka**

BLŻEJ FUNDUSZY EUROPEJSKICH

Akcja jest poświęcona projektom Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Uczestnikami konferencji są beneficjenci programu, potencjalni wnioskodawcy, jak również przedstawiciele instytucji w Polsce, w tym przedsiębiorstwa ekonomii społecznej. Celem cyklu spotkań jest podniesienie wiedzy uczestników o roli MRPiPS we wdrażaniu programu i prezentacja efektów z przykładami dobrych praktyk. Na konferencjach w regionach zaprezentowane będą zadania na rok 2017, ze szczególnym uwzględnieniem aktualnych naborów wniosków.

SZKOLENIA DLA WIĘŹNIÓW

Liczba więźniów w Polsce systematycznie spada (w ciągu ostatnich 5 lat o ponad 12 tysięcy), a za to zwiększa się liczba pracujących podczas odbywania wyroków. Od początku programu „Praca dla więźniów” ponad 10 000 więźniów znalazło zatrudnienie, co przekłada się na 15% wzrost zatrudnienia osadzonych ogółem. Wykonywanie przez nich pracy ułatwia resocjalizację. Projekt podnoszenia kwalifikacji zawodowych ułatwia powrót do życia poza zakładem karnym po zakończeniu odbywania kary. Więźniowie mają w trakcie pobytu w więzieniu odbywać szkolenia zawodowe, szkolenia o charakterze aktywizacyjnym i kursy pierwszej pomocy przedmedycznej. Do 2020 roku ma być przeszkolonych 46 tysięcy osób.

USUWANIE BARIER

W tym roku obchodziliśmy 10-lecie podpisania i 5-lecie ratyfikacji przez Polskę konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami. Przez te lata wiele się zmieniło. Szczególnie w zakresie przystosowania infrastruktury do potrzeb i podejścia do obsługi osób niepełnosprawnych. Systematycznie wzrasta aktywność zawodowa niepełnosprawnych i spada liczba tych spośród nich, którzy są bezrobotni (z 12% na 8%). W dalszej integracji ma pomóc projekt Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, który będzie kształcił specjalistów ds. zarządzania rehabilitacją według nowych metod. W sumie przeszkolonych ma zostać ok. 200 osób. Model zakłada zasadę „jednego okienka” i rozpoczęcie rehabilitacji w ośrodku po uzyskaniu orzeczenia lekarza orzekającego wraz z możliwością ustalenia indywidualnego planu. Korzyści z takiego podejścia jest wiele. W aspekcie medycznym – poprawa stanu zdrowia. W aspekcie społecznym – zapobieganie izolacji społecznej i obniżeniu jakości życia. W aspekcie ekonomicznym – zmniejszenie wydatków na skutki niepełnosprawności. Na konferencji potwierdzono, iż aby usprawnić pomoc osobom niepełnosprawnym, potrzebne są wzajemnie się uzupełniające, międzysektorowe działania, tzw. kompleksowa opieka, która zawiera różne rodzaje wsparcia w jednej instytucji.

LUDZKA TWARZ EKONOMII

Definicja ekonomii społecznej nie jest powszechnie znana. Pod tym pojęciem kryje się system przedsiębiorstw i organizacji oraz właściwych im uregulowań prawnych, które mają nieść pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Działania

Konferencja inauguracyjna cyklu spotkań pod hasłem „Blżej Funduszy Europejskich”.

te, to przede wszystkim pomoc niepełnosprawnym, osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym czy byłym skazańcom. Przedsiębiorstwa budowane są na kształt rodzin i nie tylko oferują pracę, ale i możliwości spotkań terapeutycznych, czy rehabilitację. Wsparcie w rozwijaniu i zwiększaniu udziału jednostek ekonomii społecznej we wsparciu społecznym oferuje Bank Gospodarstwa Krajowego. Dzięki pożyczkom udzielanym podmiotom ekonomii społecznej w ramach pilotażowego projektu utworzono 50 nowych miejsc pracy.

Świetnym przykładem podmiotu ekonomii społecznej jest Bialska Spółdzielnia Socjalna Progres, która szyje maskotki i rękodzieła, a na swoim koncie ma m.in. współpracę z takimi firmami, jak Bialcon. Z kolei Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna ARTE, która oferuje usługi z zakresu budownictwa, pielęgnacji zieleni oraz ręcznej produkcji ceramiki, zatrudnia już 40 pracowników z grup defaworyzowanych. Ich działalność na taką skalę nie byłaby możliwa, gdyby nie niskoprocentowane pożyczki z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Szczegółowe informacje nt. naborów ogłaszanych przez MRPiPS oraz relacje z kolejnych spotkań z cyklu „Blżej Funduszy Europejskich” można znaleźć na stronie WWW.EFS.MRPIPS.GOV.PL

Jak pisać o funduszach?

Polska Agencja Prasowa przeszkoli 120 dziennikarzy lokalnych mediów z prostego i atrakcyjnego pisania o Funduszach Europejskich. W jednodniowych warsztatach mogą wziąć udział przedstawiciele lokalnej prasy, radia i telewizji. Szkolenia odbędą się w czterech polskich miastach i potrwać do końca grudnia.

Autor: **Anna Szybalska-Idzik**

Prasowa
Akademia
Funduszy
Europejskich

Ministerstwo Rozwoju we współpracy z Polską Agencją Prasową rozpoczyna cykl „Prasowa Akademia Funduszy Europejskich”. Zakłada on 8 jednodniowych szkoleń stacjonarnych w Warszawie, Lublinie, Poznaniu i Katowicach. Szkolenia zostaną zorganizowane między

drugą połową października a początkiem grudnia. Jeśli więc chcesz zostać ekspertem w pisaniu o Funduszach Europejskich w swoim regionie, to koniecznie zgłoś się na to szkolenie. Uzyskasz na nim praktyczne wskazówki i fachową wiedzę o tym, jak w przystępny sposób pisać o tematach trudnych, ale jednocześnie ważnych dla społeczności lokalnych i dla rozwoju poszczególnych regionów Polski.

Warsztaty będą oparte zarówno o praktyczny trening, jak i szlifowanie już posiadanych umiejętności w zakresie prawidłowego budowania przekazu.

SZKOLENIE TO JESZCZE NIE WSZYSTKO

Dla uczestników szkoleń mamy konkurs „*Lekkim piórem o Funduszach Europejskich*”, w którym nagrodą jest tygodniowy staż w wybranej redakcji Polskiej Agencji Prasowej. Wystarczy, że dziennikarz biorący udział w warsztatach zgłosi materiał dotyczący Funduszy Europejskich – artykuł prasowy, audycję radiową, telewizyjną lub materiał do zamieszczenia na stronie internetowej do konkursu.

Prace mogą dotyczyć np.:

- projektów dofinansowanych z FE;
- efektów i zmian, jakie zaszły w gminie, powiecie lub województwie z pomocą Funduszy Europejskich na lata 2014-2020;
- naborów wniosków do konkursów;
- historii konkretnych osób, którym FE odmieniły życie;
- zwycięskim dziennikarzom oprócz stażu pokryjemy koszty dojazdu, zakwaterowania i wyżywienia podczas stażu.

Więcej informacji: www.kurier.pap.pl/funduszeuropejskie.konkurs/

TRENERZY

Maciej Danielewicz – Redaktor naczelny PAP Biznes. Doświadczenie dziennikarskie zdobywał w Agence France Presse. W Polskiej Agencji Prasowej pracuje od 20 lat, początkowo jako dziennikarz zajmujący się tematyką finansów publicznych. Współtworzył w PAP informacyjny serwis inwestorski adresowany do uczestników rynków finansowych.

Wojciech Kaźmierczak – Dziennikarz PAP z 37-letnim stażem. Wieloletni szef newsroomu w Agencji. W latach 2010-2013, zastępca redaktora naczelnego. Obecnie zastępca kierownika Zespołu Serwisów Samorządowych PAP. W latach 1997-2014 wykładowca na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego – specjalizacja agencje informacyjne.

Jacek Krzeziński – Dziennikarz z ponad 20-letnim doświadczeniem dziennikarskim i redaktorskim. Pracował m.in. w „Rzeczpospolitej” (przez 7 lat), tygodniku „Newsweek Polska”, „Pulsie Biznesu” i polskiej edycji „Forbesa”. W ostatnich latach specjalizował się w dziennikarstwie ekonomicznym pisząc m.in. na temat Funduszy Europejskich.

Michał Rutkowski – Członek Zarządu Krajowego Polskiego Stowarzyszenia Ekspertów i Asesorów Funduszy Unii Europejskiej (www.ekspertue.pl). Do października 2006 był pełnomocnikiem zarządu i dyrektorem wykonawczym Fundacji Edukacji Ekonomicznej. Pełnił również funkcję Koordynatora Krajowego Systemu Przygotowań do Funduszy Strukturalnych (KSP).

Co więcej, umożliwią zdobycie wiedzy i aktualnych informacji o rodzajach wsparcia pochodzącego z Funduszy Europejskich. Pod uwagę będzie brana specyfika każdego z regionów, w których szkolenia będą się odbywać.

Podczas szkoleń omówimy m.in. sztukę atrakcyjnej prezentacji tematyki gospodarczej na przykładzie Funduszy Europejskich. Opowiemy, jak ciekawie, z punktu widzenia czytelnika, przekazywać informacje. Pokażemy zasady prowadzenia dialogu społecznego za pośrednictwem mediów. Wskażemy najczęstsze błędy i omówimy największe trudności

związane z językiem urzędniczym i nietatnymi pojęciami. Zaprezentujemy też dobre praktyki i ciekawe przykłady nowoczesnego dziennikarstwa. Uczestnicy szkoleń przećwiczą redagowanie artykułów prasowych i internetowych. Trenerzy zaprezentują nowoczesne środki przekazu i komunikacji, a także sposoby łączenia tradycyjnych narzędzi: tekst, film, dźwięk, animacja.

Dodatkowo pokażemy, gdzie i jak szukać informacji o Funduszach Europejskich oraz przybliżymy najważniejsze obszary wsparcia dla przedsiębiorców i ludzi młodych.

Jeśli jesteś dziennikarzem prasowym, radiowym, telewizyjnym lub tworzysz materiały dla portali internetowych, nie czekaj i zgłoś się! Szczegółowe informacje oraz harmonogram warsztatów znajduje się na stronie WWW.KURIER.PAP.PL/FUNDUSZEEUROPEJSKIE.OPROJEKCIE/

Laureaci konkursu „Prosto do Funduszy Europejskich” z Jadwigą Emilewicz, Wiceminister Rozwoju.

Laur dla dziennikarzy

Ośmiu dziennikarzy lokalnej prasy, rozgłośni radiowych i telewizyjnych wygrało organizowany przez Ministerstwo Rozwoju konkurs „Prosto do Funduszy Europejskich”. Jury przyznało również 8 wyróżnień specjalnych.

Autor: **Anna Szybalska-Idzik**

Konkurs towarzyszył ogólnopolskiej akcji Dni Otwarte Funduszy Europejskich. Jego celem było zachęcenie autorów tekstów w mediach lokalnych i regionalnych do przygotowania i publikacji informujących o wydarzeniu. Partnerami dziennikarskich zmagają były urzędy marszałkowskie oraz Stowarzyszenie

Gazet Lokalnych, Stowarzyszenie „Polskie Telewizje Lokalne i Regionalne”.

Regulamin dopuszczał udział dziennikarzy i współpracowników mediów lokalnych o zasięgu minimum jednej gminy, a co najwyżej województwa.

LAUREACI KONKURSU

Województwo	Imię i nazwisko	Nazwa wnioskodawcy-medium
lubelskie	Paweł Kowalczyk	Radio Złote Przeboje – Lublin
opolskie	Milena Zatylna	Kulisy Powiatu Kluczbork – Olesno
pomorskie	Marta Gerbatowska Michał Malek	Telewizja Kaszuby oddział Kościerzyna
śląskie	Magda Fritz	Radio Bielsko
małopolskie	Wojciech Szota	Biuro Promocji i Reklamy Fama – Wieści Wolbromskie
łódzkie	Michał Banasiak	TVP Łódź/Redakcja Łódzkich Wiadomości Dnia
świętokrzyskie	Anna Pryciak-Jagielska	Vimedia Jan Tamiołto -Telewizja Starachowice

WYRÓŻNIENIA SPECJALNE

Województwo	Imię i nazwisko	Nazwa wnioskodawcy
łódzkie	Magdalena Jaroch	Radio Media Ziemi Wieluńskiej Sp z o.o.
pomorskie	Lilii Wilczyńska	Telewizja Kaszuby oddział Wejherowo
pomorskie	Kazimierz Netka	netka.gda.pl
świętokrzyskie	Karina Lechowska	Tygodnik Ponidzia
lubelskie	Natalia Kyc	Nowa Gazeta Biłgorajska
lubelskie	Czesława Borowik	Polskie Radio Lublin
śląskie	Urszula Giżyńska	Gazeta Częstochowska
małopolskie	Eliza Jarguz -Banasiak	Tygodnik Ziemi C

W odpowiedzi na konkurs wpłynęły prace z 7 województw. Spośród nich kapituła wybrała zwycięzców.

W uroczystości wręczenia nagród wzięła udział Jadwiga Emilewicz, Podsekretarz Stanu. Minister Emilewicz podkreśliła rolę, jaką pełnią lokalne media w rzetelnym informowaniu mieszkańców miast i miasteczek i budowaniu społecznej świadomości i wiedzy o funduszach. Wspomniała, że bez ich zaangażowania informacja nie dotarłaby tak szybko do osób zainteresowanych.

Dziennikarze wykorzystali okazję do zadawania pytań.

Pomoc dla innowacyjnego biznesu

Blisko 1000 przedsiębiorców stacjonarnie, drugie tyle online, 9 miast, kilkanaście zaangażowanych instytucji, łącznie 25 godzin prezentacji i konsultacji dotyczących kompleksowej oferty FE – to krótki bilans spotkań *Innowacyjna firma. Wsparcie dla przedsiębiorców z Funduszy Europejskich*, które przez ostatnich 11 miesięcy organizowało w całej Polsce Ministerstwo Rozwoju.

Autor: **Marta Pancewicz**

Spotkania były skierowane do firm, które są innowacyjne lub chcą takie być i potrzebują na to pieniędzy. Jak można je zdobyć z Funduszy Europejskich, tłumaczyli przedstawiciele MR oraz eksperci z pozostałych instytucji, które wdrażają Fundusze Europejskie: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Agencja Rozwoju Przemysłu, PFR Ventures, Fundacja na rzecz Nauki Polskiej, Bank Gospodarstwa Krajowego, Urzędy Marszałkowskie/Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich, Krajowy Punkt Kontaktowy ds. Instrumentów Finansowych Programów Unii Europejskiej, Krajowy Punkt Kontaktowy Programów

Badawczych Unii Europejskiej, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Uczestnicy spotkań mogli poznać ofertę Programu Inteligentny Rozwój, a także inne możliwości wspierania innowacyjności, przede wszystkim z programów regionalnych oraz możliwe formy zawiązywania partnerstwa pomiędzy biznesem a nauką. Po części prezentacyjnej każdy z uczestników mógł liczyć na indywidualne konsultacje ekspertów i zapoznać się z kompleksową ofertą wsparcia dla innowacyjnych przedsiębiorców:

- **start-up** (wsparcie przez fundusze Venture Capital, Aniołów Biznesu);
- **działalność badawczo-rozwojowa** (w jaki sposób ją prowadzić, jak nawiązać współpracę z jednostkami naukowymi i skąd pozyskać kapitał);
- **wdrożenia i transfer technologii** (ochrona własności przemysłowej, Kredyt na innowacje technologiczne, Badania na rynek, Fundusz gwarancyjny wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw);
- **działania powdrożeniowe** (działania oraz środki finansowe, które wspierają dalszy rozwój i ekspansję firmy).

Jadwiga Emilewicz, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju – na spotkaniu w Krakowie

Spotkania odbyły się w 9 miastach: Olsztynie, Rzeszowie, Poznaniu, Łodzi, Wrocławiu, Szczecinie, Krakowie, Gdyni i Białymstoku.

Mamy nadzieję, że za sprawą tych środków wypracują Państwo nowe jakości, nowe wartości, opracują technologie, usługi czy towary, które będą zaspokajać nie tylko rynek lokalny, ale pozwolą wznieść się ponad ten 38-milionowy rynek, jakim jest Polska – podkreśliła Wiceminister Rozwoju Jadwiga Emilewicz na spotkaniu zorganizowanym w Krakowie.

PRZEDSIĘBIORCZE POMORZE

Spotkanie, które odbyło się na początku października w Parku Naukowo-Technologicznym w Gdyni, zgromadziło ponad setkę pomorskich przedsiębiorców. Ich zainteresowanie budziła oferta wsparcia z Programu Inteligentny Rozwój dla innowacyjnych firm. Uczestnicy nie tylko mogli wysłuchać wykładu na temat różnych form wsparcia, ale również osobiście porozmawiać z przedstawicielami instytucji oferujących pomoc w pozyskaniu środków na rozwój firmy. Ta część spotkania cieszyła się szczególnym zainteresowaniem.

Funduszami Europejskimi interesuję się dopiero od tego roku, odkąd zaczęłam prowadzić własną działalność gospodarczą. Mając świadomość tego, że istnieją organizacje oferujące taką pomoc, chciałabym z niej skorzystać. Prowadzę działalność prawniczą i mam pewien pomysł na rozwój swojego biznesu, dlatego też przyszłam tutaj szukać wsparcia. Konferencja była bardzo ciekawa, jednak dość ogólna, dlatego cieszę się, że jest możliwość bezpośredniej rozmowy z osobami zajmującymi się udzielaniem wsparcia finansowego dla przedsiębiorców – mówiła Karolina Frankowska, adwokat.

Do 2020 wsparcie z Programu Inteligentny Rozwój ma otrzymać co najmniej 12 tysięcy przedsiębiorców.

Joanna Parska,
reprezentuje małe
przedsiębiorstwo

Z wykształcenia jestem doktorem nauk biologicznych, pracuję w laboratorium. Fundusze Europejskie to dla nas ogromna szansa na rozwój. Widzimy dobrą zmianę w nowych projektach FE, ponieważ pojawiły się pieniądze na inwestycje dla małych przedsiębiorstw. Na pewno będziemy się ubiegać o dotację. Myślimy o wybudowaniu swojej siedziby albo powiększeniu powierzchni laboratoryjnej, która jest już niewystarczająca, ponieważ firma się rozrasta i wprowadzamy nowe produkty. Widzimy same pozytywy.

To ogromna szansa na rozwinięcie biznesu, tym bardziej, że będzie to pomoc nie tylko finansowa, ale również w zakresie działalności badawczo-rozwojowej, wdrożenia innowacji czy dalszych działań powdrożeniowych.

W przyszłym roku spotkania tego typu również będą kontynuowane, lecz w zmienionej formule. Tematem będzie wsparcie innowacyjności i możliwości rozwoju przedsiębiorstw. Chcemy dotrzeć również do miejscowości mniejszych niż w dotychczasowej edycji spotkań. Ponadto Ministerstwo Rozwoju będzie prowadziło szereg innych działań (np. w mediach) popularyzujących wiedzę na temat możliwości wspierania firm przy realizacji innowacyjnych przedsięwzięć i szeroko pojętej innowacyjności – pokreślił Łukasz Matecki z Ministerstwa Rozwoju.

Dowiedz się więcej o Funduszach Europejskich

Tyle słyszysz o Funduszach Europejskich, ale masz wrażenie, że nadal niewiele o nich wiesz? Przeraża Cię skomplikowane słownictwo i tony dokumentów, przez które musisz przebrnąć, żeby dostać dotację? A może wiesz dużo, ale Twoja wiedza jest rozproszona i nie możesz jej złożyć w logiczną całość? Z myślą o osobach takich jak Ty, przygotowaliśmy przegląd krótkich materiałów wideo.

Autor: **Agata Żołnacz-Okoń**

Jeśli lubisz samodzielnie zdobywać wiedzę, nie masz czasu na udział w szkoleniach, bo są zlokalizowane daleko od miejsca Twojego zamieszkania, albo po prostu lubisz uczyć się korzystając z materiałów wizualnych, mamy dla Ciebie ciekawą propozycję. Poniżej znajdziesz przegląd różnych materiałów filmowych, które zostały opracowane

po to, by dostarczać osobom zainteresowanym wiedzę o Funduszach Europejskich w prosty i przejrzysty sposób. Aby ułatwić ich znalezienie w gąszczu innych informacji, postanowiliśmy stworzyć mini-przewodnik. To pierwszy odcinek z cyklu „Dowiedz się więcej o FE”. Kolejny w następnym numerze biuletynu.

DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Jeżeli chcesz znać swoje prawa, a jesteś osobą z niepełnosprawnością, obejrzyj lub odsłuchaj filmy z serii „Fundusze Europejskie bez barier”. Te materiały są przydatne także dla tych osób, które realizują projekt i chcą go zrealizować zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania i dostępności dla wszystkich uczestników projektów.

DLA SZUKAJĄCYCH DOTACJI

Jeżeli już masz pomysł na projekt i chcesz sprawdzić, jaką ofertę mają aktualnie dla Ciebie Fundusze Europejskie, skorzystaj z Wyszukiwarki Dotacji. Wyszukiwarkę znajdziesz pod adresem: **www.funduszeuropejskie.gov.pl/wyszukiwarka/**

Możesz szybko poznać wszystkie funkcje, które oferuje Ci wyszukiwarka, jeśli obejrzyj krótki instruktaż wideo, który wyjaśnia krok po kroku jak korzystać z tego narzędzia, aby znaleźć wsparcie dopasowane do Twojego profilu i Twoich potrzeb.

DLA POCZĄTKUJĄCYCH

Jeżeli tematyka funduszy jest dla Ciebie zupełną nowością, na pewno zainteresują Cię serie krótkich filmów instruktażowych, które w przystępny sposób mówią o:

- zakładaniu i rozwoju firmy,
- wsparciu dla firm,
- wsparciu działalności eksportowej firm,
- wsparciu dla start-upów,
- innowacjach w biznesie,
- wsparciu na badania i rozwój,
- wsparciu dla osób młodych,
- wsparciu dla osób bezrobotnych,
- wsparciu dla osób 50+,
- wsparciu dla organizacji pozarządowych,
- stażach i stypendiach zagranicznych.

Serie filmów są dostępne na stronach internetowych. Aby je obejrzeć, wejdź na elektroniczną wersję tego artykułu i wybierz interesującą Cię serię klikając w link: www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/wiadomosci/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich/

Zdobądź wsparcie z Funduszy Europejskich

Fundusze Europejskie 2014-2020

Możliwość współpracy z instytucjami z zagranicy dzięki FE

O Funduszach Europejskich, czyli jak być skutecznym

A jeżeli chcesz szybko zdobyć ogólną wiedzę o Funduszach Europejskich, jakie Polska otrzymała na lata 2014-2020, obejrzyj krótką animację „Fundusze Europejskie 2014-2020”, o tym, na co przeznaczamy obecnie środki unijne, jakimi kwotami dysponują regiony, a także jakie projekty i inicjatywy mogą liczyć na dofinansowanie.

Wszystkie filmy i serie znajdziesz po wejściu na elektroniczną wersję tego artykułu i wybraniu interesującego Cię filmu lub serii po kliknięciu we właściwy link.

Eurobarometr

Polacy mają świadomość korzystnego wpływu Funduszy Europejskich na nasze otoczenie. Co więcej – potwierdzają, że osobiście korzystają ze zmian, które zachodzą wokół nich. W pozytywnym myśleniu o wadze unijnych projektów dla naszych miast, mamy w Europie zaszczytne drugie miejsce, pod tym względem wyprzedza nas jedynie Irlandia.

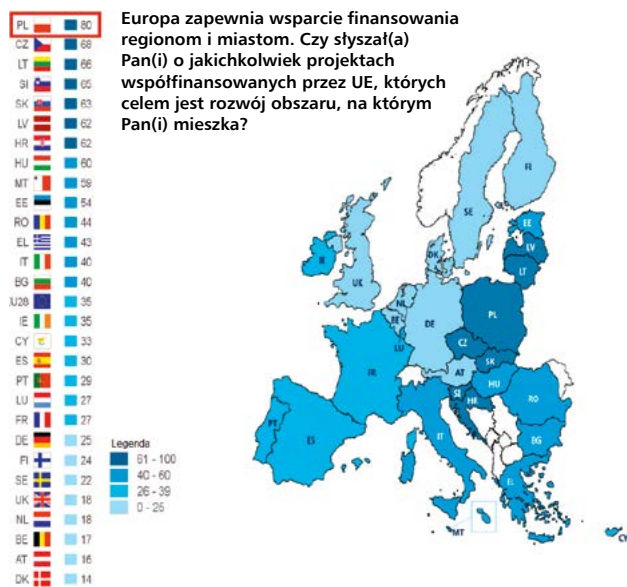
Autor: **Paulina Kiewicz**

Aby sprawdzić, jak zmienia się poziom wiedzy i postrzegania Funduszy Europejskich na przestrzeni lat, corocznie przeprowadzamy badania opinii publicznej na reprezentatywnych próbach mieszkańców Polski. Badania te pokazują jednoznacznie, że świadomość znaczenia Funduszy Europejskich jest wśród Polaków duża, a opinie na ich temat pozytywne. Z określeniami „Fundusze Europejskie” i „Fundusze Unijne” spotkało się już 91% obywateli i jest to najwyższy odsetek w historii. Większość Polaków (68%) wie również, co oznaczają te pojęcia. Fundusze mają też świetną opinię

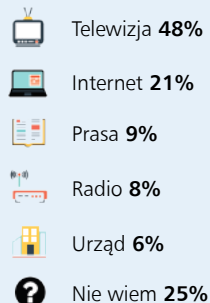
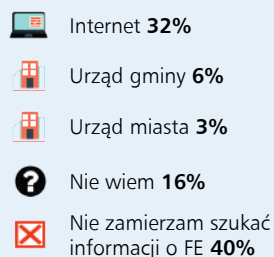
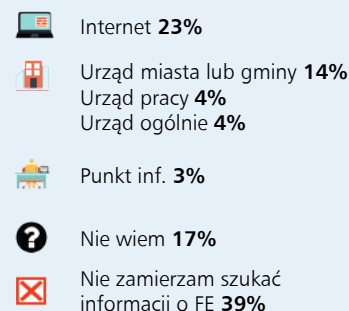
– zdecydowana większość Polaków uważa, że pozytywnie wpływają one na rozwój Polski (81%). W ich opinii, fundusze sprawiają, że poprawia się jakość życia w Polsce (81%). Nieco mniej, ale nadal większość Polaków (64%) dostrzega zmiany w swoim najbliższym otoczeniu. Znaczna część respondentów (66%) potwierdza, że osobiście korzysta z Funduszy Europejskich lub ze zmian, jakie dzięki nim zachodzą. Ten ostatni wskaźnik zresztą rośnie systematycznie od kilku lat.

Wyniki te są zbieżne z wynikami badań przeprowadzanych przez Komisję Europejską co kilka lat we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Pokazują one, że Polska jest na drugim miejscu pod względem opinii mieszkańców o pozytywnym wpływie, jaki mają Fundusze Europejskie na rozwój swego regionu lub miasta. Myśli tak 94% Polaków. Wyprzedza nas jedynie Irlandia (o 3 p.p.). Jesteśmy też sporo powyżej średniej „unijnej”, która oscyluje około 78%.

Z europejskich badań wynika, że efekty unijnego wsparcia są dostrzegane przez Polaków i pod tym względem nasz kraj plasuje się na pierwszym miejscu w całej Unii! Aż 80% mieszkańców Polski słyszało o projektach dofinansowanych w Unii, realizowanych w obszarze, na którym mieszkają. Jest to wynik ponaddwukrotnie wyższy niż średnia wszystkich krajów członkowskich (35%).

Źródło: Badanie rozpoznawalności i wiedzy o Funduszach Europejskich w społeczeństwie polskim. Edycja 2017, czerwiec 2017, 1010 wywiadów osobistych

Gdzie dotychczas spotkał(a) się Pan(i) z informacjami o Funduszach Europejskich? (N=769)

Gdyby chciał(a) się Pan(i) dowiedzieć o Funduszach Europejskich, gdzie szukał(a) by Pan(i) informacji? (N=456)

Gdyby Pan(i) chciał(a) uzyskać dotację unijną – gdzie szukał(a)by Pan(i) informacji?? (N=449)

Źródło: Ogólna znajomość i postrzeganie polityki regionalnej UE, Eurobarometer Flash 452, marzec 2017, 1000 wywiadów telefonicznych

Unijne wsparcie nadal, tak jak w poprzednich latach, jest postrzegane głównie przez pryzmat inwestycji infrastrukturalnych. „Infrastruktura” to pierwsza rzecz, jaka przychodzi Polakom do głowy, kiedy myślą o korzyściach z Funduszy lub o celach, na jakie są przeznaczane. Jednak same przykłady projektów są w świadomości Polaków rozmyte – badani podają ogólne przykłady. Tylko co dziesiąta osoba (12%) jest w stanie podać konkretny przykład projektu dofinansowanego z Funduszy Europejskich. Niezależnie od tego, czy podawano odpowiedź ogólną, czy konkretną, najczęściej wymieniano projekty związane z infrastrukturą drogową oraz miejską. To pokazuje, że właśnie inwestycje tego typu są przez nas najczęściej zapamiętywane i kojarzone z Funduszami Europejskimi.

Polacy nie są zdecydowani, jeśli chodzi o zdanie na temat szans i łatwości uzyskania dofinansowania. Opinia, że wszyscy mają takie same szanse na uzyskanie dofinansowania z Funduszy Europejskich, dzieli społeczeństwo na trzy mniej więcej równe części po 30%. Pierwsza część uważa, że Fundusze Europejskie są dostępne na takich samych zasadach dla wszystkich uprawnionych. Tyle samo osób sądzi, że tak nie jest. Ostatnia grupa badanych nie ma na ten temat zdania. Polacy uważają, że uzyskać dofinansowanie jest średnio trudno, choć

ta opinia powoli się poprawia na przestrzeni lat. Nadal utrzymuje się przekonanie, że z Funduszy mogą korzystać przede wszystkim przedsiębiorcy, rolnicy i placówki edukacyjne.

Polacy spotykają się z informacjami o Funduszach Europejskich głównie w telewizji (48%), rzadziej w Internecie (21%). Sporo osób, bo około 40%, ani nie chce szukać informacji o Funduszach, ani nie planuje po nie sięgać. Tak czy inaczej, Internet będzie pierwszym wyborem, kiedy ktoś będzie chciał dowiedzieć się więcej o Funduszach (32%) lub poszukać informacji o możliwości uzyskania dotacji (23%). W tym drugim wypadku część osób skierowałaby swe kroki do urzędu – gminy, miasta, dzielnicy (14%), urzędu pracy (4%) lub urzędu ogólnie (4%). Choć Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich zna prawie co drugi Polak (48%, podobnie jak stronę internetową www.funduszeuropejskie.gov.pl – 45%), osobiście skorzystało z nich tylko 2%, a jako źródło informacji wybrałoby je 3%.

Wsparcie dla edukacji

Do 30 września 2017 r. we wszystkich programach operacyjnych na lata 2014-2020 złożono 65 tys. wniosków o dofinansowanie na całkowitą kwotę 408,5 mld zł, w tym ponad 252,2 mld zł odpowiada kwocie unijnego dofinansowania.

Autor: **Magdalena Brzozowska-Werduch**

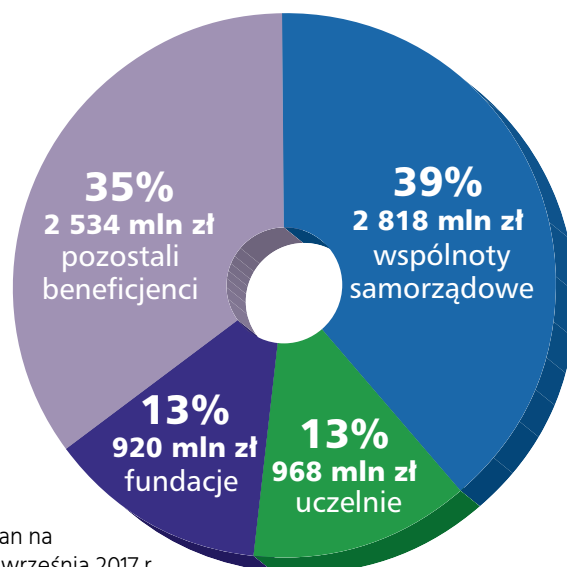
Z beneficjentami podpisano 23,6 tys. umów na kwotę ponad 208,4 mld zł, z czego wkład środków UE wynosi ponad 131,5 mld zł, co stanowi 43% dostępnych Funduszy Europejskich. Wartość wydatków beneficjentów wynikająca ze złożonych wniosków o płatność w części dofinansowania UE wyniosła 28,3 mld zł, co stanowi 9% puli środków na lata 2014-2020. Do 30 września 2017 r. Komisja Europejska wypłaciła Polsce 5,3 mld euro z polityki spójności – co stanowi 1/3 wypłaconych dotychczas przez KE.

REALIZACJA PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH I SZKOLENIOWYCH

Fundusze Europejskie otwierają możliwości dofinansowania szerokiego spektrum działań nakierowanych na edukację młodzieży, jak również poszerzanie wiedzy oraz podnoszenie kwalifikacji zawodowych uczestników rynku pracy. Działania te wspierane są głównie w ramach Celu 10 *Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie*, wdrażanego w PO WER oraz programów regionalnych. Według stanu na koniec III kwartału 2017 r. wsparcie uzyskało łącznie 4 818 projektów o charakterze edukacyjnym – a więc aż 1/5 liczby wszystkich podpisanych umów o dofinansowanie. Całkowita wartość tych projektów to 9,2 mld zł, z czego blisko 7,3 mld zł stanowi dofinansowanie w części wkładu UE.

Połowa umów o dofinansowanie z zakresu edukacji została podpisana ze wspólnotami samorządowymi (1 745 umów o dofinansowanie projektów) oraz uczelniami (658 umów). Należy jednocześnie zauważyć, że te dwie grupy beneficjentów wiodą prym również pod względem wielkości puli środków unijnych pozyskanych na realizację projektów z zakresu szkoleń i edukacji. Na projekty realizowane przez wspólnoty samorządowe przypadają środki UE w wysokości 2,8 mld zł (39% wartości dofinansowania ze środków UE zakontraktowanego na omawiany rodzaj projektów), natomiast na projekty realizowane przez uczelnie i fundacje – odpowiednio 968 mln zł i 920 mln zł – czyli po 13% udzielonego wsparcia.

Wartość dofinansowania UE dla projektów z zakresu edukacji objętych wsparciem w perspektywie finansowej 2014-2020*

*stan na 30 września 2017 r.

Fundusze Europejskie 2017

aktualne nabory do konkursów

PROGRAM INTELIGENTNY ROZWÓJ

Obecnie w Programie Inteligentny Rozwój dostępnych jest 17 konkursów, na które przeznaczone jest **4,3 mld zł**. Wśród tych skierowanych do przedsiębiorców warto zwrócić uwagę na dwa konkursy z poddziałania 1.1.1 „Szybka ścieżka” (dla MŚP oraz dużych firm) – wnioski można składać do

29 grudnia 2017 r. Warto zwrócić uwagę na dwa konkursy z poddziałania 3.2.1 „Badania na rynek” – dla wszystkich MŚP oraz kolejny – dedykowany MŚP, które zamierzają zrealizować projekt w mieście średnim lub małym. Wnioski można składać do 28 lutego 2018 r.

PROGRAM POLSKA WSCHODNIA

W Programie Polska Wschodnia można w tym roku składać wnioski do 4 konkursów, w których łączna pula pieniędzy to **715 mln zł**. Najwięcej – **430 mln zł**, dotyczy dofinansowania projektów z poddziałania 1.3.2 „Tworzenie produktów sieciowych przez MŚP”.

O wsparcie mogą ubiegać się konsorcja minimum trzech mikro, małych lub średnich przedsiębiorstw. Prowadzone są również dwa nabory w działaniu 1.4 „Wzór na konkurencję”. Czwarty konkurs dotyczy działania 1.2 „Internacjonalizacja MŚP”.

PROGRAM INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Z 4 konkursów z Programu Infrastruktura i Środowisko, aktualnych w 2017 roku, warto zwrócić uwagę na Działanie 3.2 – „Rozwój transportu morskiego, śródlądowych dróg wodnych i połączeń multimodalnych”. Pula pieniędzy przeznaczonych na dofinansowanie projektów to 1 miliard zł. Na wsparcie mogą liczyć

m. in. projekty związane z budową lub przebudową infrastruktury terminali intermodalnych, zakupem lub modernizacją urządzeń niezbędnych do ich obsługi. Potencjalni wnioskodawcy muszą złożyć najpierw do CUPT „Wniosek o udzielenie pomocy publicznej”. Wnioski można składać do 15 grudnia 2017.

PROGRAM POLSKA CYFROWA

W Programie Polska Cyfrowa aktualne są nabory w 6 konkursach. Warto zwrócić uwagę na nabór wniosków o dofinansowanie realizacji projektów z II Osi

priorytetowej POPC – „E-administracja i otwarty rząd” Działania 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych”. Na ten cel przeznaczono **470 mln zł**.

PROGRAM WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

W tym roku można jeszcze składać wnioski o dofinansowanie z 8 konkursów z Programu Wiedza Edukacja Rozwój. Przeznaczona na nie **190 mln zł**. Najwięcej pieniędzy zostanie wydane na system edukacji z Działania 2.10 „Wysoka jakość systemu

oświaty”. Wnioski mogą składać podmioty publiczne lub niepubliczne, których zadania statutowe związane są z kształceniem i doskonaleniem zawodowym nauczycieli. Na dofinansowanie tego konkursu przewidziano kwotę ponad **38 mln zł**.

PROGRAMY EUROPEJSKIEJ WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ

Beneficjenci z Polski mogą starać się o wsparcie projektów, które chcą realizować wspólnie z zagranicznym partnerem. Aktualnie trwają konkursy m.in. w programach: Polska-Słowacja (do 10 listopada br., ochrona i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego), Polska-Saksonia (do 30 listopada br.,

wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe). W programach transnarodowych partnerzy z całej Polski mogą podejmować współpracę z partnerami z kilku krajów przynależących do Regionu Morza Bałtyckiego (do 9 kwietnia 2018 r.) lub Europy Środkowej (do 25 stycznia 2018 r.).

**Bezpłatne
informacje**

Lokalizacje Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich

Zapytaj o Fundusze Europejskie. Znajdź najbliższy Punkt Informacyjny na:

www.FunduszeEuropejskie.gov.pl/punkty

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

